Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МЕНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 113 (6390) | 20 мая 1939 г., субота | ЦАНА 10 КАП.

СЕННЯ Ў НУМАРЫ:

Узнагароджанне работнікаў хімічнай прамысловасці.
Новымі вытворчымі перамогамі сустракаюць працоўныя БССР Трэцюю Сесію Вярхоўнага Совета СССР.
Закрылася рэспубліканская нарада работнікаў суда і пракуратуры.
Сход навуковых работнікаў Менска.
Фестываль калгасна-соўгасных тэатраў БССР.
Удзельнікі Усесаюзнай Сельскагаспадарчай Выстаўкі.
ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ:
М. Чаускі — Большэвікі граніцы вывучаюць гісторыю партыі.
А. Казіміраў — Строга захоўваць індывідуальны падыход пры прыёме ў партыю.
М. Зерніцкі — Старыя і маладыя кадры.
Я. Плецяжоў — Комуністы калгаснай партарганізацыі.
АРТЫКУЛЫ:
Праф. Б. Рэйзаў — Онорэ дэ-Бальзак.
Н. Легоцін — На шляху творчага росту.
К. Катлінскі — Узмоцнена працаваць над палепшаннем якасці пастановак.
Н. Грозаў — Свята совецкага мастацтва.
А. Ветрын — У дзесятым класе.
А. Курыленка — Іспыты сустрэлі падрыхтавана.
Л. Загорскі — Спакойна і ўпэўнена.
ЗА РУБЯЖОМ:
Зварот Чан Кай-шы да народа.
Ваенныя дзеянні ў Кітаі.
Адказ Японіі на англійскі пратэст.
Становішча ў Палестыне.
Амерыканскія газеты аб совецкім павільёне.

ПА-БОЛЬШЭВІЦКУ ПРАВЯДЗЕМ СПРАВАЗДАЧЫ І ВЫБАРЫ ПРОФСАЮЗНЫХ ОРГАНАЎ

У маі і чэрвені, згодна пастановы VIII пленума ВЦСПС, будуць праведзены справаздачы і выбары профсаюзных органаў. У бліжэйшыя дні пачнуцца справаздачы і выбары фабрычна-заводскіх, мясцовых і цэхавых камітэтаў, а таксама профгрупоргаў, затым і вышэйстаячых профсаюзных органаў.

Справаздачы і выбары маюць велізарнае палітычнае значэнне. Яны з'явяцца сур'ёзным палітычным экзаменам для кожнай профсаюзнай арганізацыі. Пры самым шырокім удзеле профсаюзных мас будзе праведзена абмеркаванне і праверка работ кожнага профсаюзнага органа, профработнікаў, профарганізацый у цэлым.

XVIII з'езд ВКП(б) выклікаў выключны ўздым палітычнай і вытворчай актыўнасці мас. У абстаноўцы гэтага выдатнага ўздыму будуць адбывацца справаздачы і выбары профсаюзных органаў. **Яны павінны быць праведзены пад знакам мабілізацыі шырокіх мас рабочых і служачых, совецкай народнай інтэлігенцыі на баявое выкананне гістарычных рашэнняў XVIII з'езда партыі, на новы ўздым і паляпшэнне ўсёй работы прафесіянальных саюзаў.**

Справаздачы і выбары 1937 года, праведзеныя на аснове рашэнняў VI пленума ВЦСПС, паказалі, якое велізарнае значэнне маюць яны ў жыцці профсаюзаў, як сур'ёзна да іх адносіцца профсаюзная маса. Выбары былі ўпершыню тады праведзены пры тайным галасаванні, яны прынеслі совецкаму прафесіянальнаму руху вялікія перамогі, сур'ёзныя палепшанні ў рабоце.

Пад кіраўніцтвам партыі разгромлена трацкісцка-бухарынская і нацыянал-фашысцкая банда, якая арудвала ў профсаюзах. Справаздачы і выбары дапамаглі таксама ачысціць профсаюзныя арганізацыі ад пралезшых туды бюракратаў, людзей, якім не дарагі інтарэсы профсаюзных мас, інтарэсы народа, інтарэсы сацыялістычнай вытворчасці. Да кіраўніцтва прышлі новыя людзі з асяроддзя стаханаўцаў і ўдарнікаў, глыбока адданыя справе сацыялізма, партыі Леніна—Сталіна. Усё гэта самым станоўчым чынам адбілася на рабоце профсаюзаў.

Можна смела сказаць, што за прайшоўшыя з часу мінулых выбараў два годы прыкметна ажывілася профсаюзная дзейнасць. Профсаюзныя органы мацней звязаліся з масай, бліжэй падышлі да вытворчасці, больш канкрэтна сталі кіраваць сацыялістычным спаборніцтвам рабочых і служачых. Умацавалася профсаюзная дэмакратыя. Некаторыя дасягненні ёсць таксама ў пастаноўцы культурна-масавай работы.

Аднак, было-б няправільна не бачыць або, тым больш, затушоўваць тыя буйныя прабелы, якія яшчэ ёсць у рабоце многіх і многіх профсаюзных арганізацый. Гэта-ж факт, што многія профсаюзныя арганізацыі, у тым ліку і ў нас, у Беларусі, ігнарыравалі рашэнні VII пленума ВЦСПС аб сістэматычнай справаздачнасці профсаюзных органаў перад членамі профсаюзаў.

Такія нарушэнні профсаюзнай дэмакратыі мелі месца на заводзе імені Варашылава ў Менску, на магілёўскай фабрыцы штучнага валакна і многіх іншых прадпрыемствах.

Многія профсаюзы ўсё яшчэ слаба, недастаткова канкрэтна кіруюць сацыялістычным спаборніцтвам, стаханаўскім рухам. [illegible]

Апошні пленум ВЦСПС справядліва адзначыў недаацэнку з боку профсаюзаў грамадскага ўздзеяння. Таварыскія суды і ў нас на большасці прадпрыемстваў прамысловасці Беларусі бяздзейнічаюць.

Перад профсаюзнымі арганізацыямі нашай пагранічнай рэспублікі стаяць асоба вялікія задачы ў разгортванні масавай абароннай работы. Між тым, астаецца фактам, што гэты важнейшы ўчастак не займае яшчэ належнага месца ў рабоце большасці нашых профсаюзных арганізацый.

Члены профсаюзаў, аддаючы належнае дасягненням сваіх профсаюзных арганізацый, у той-жа час падвергнуць большэвіцкай крытыцы іх недахопы. Выбары павінны будуць спрыяць далейшаму вылучэнню новых кадраў, якія выраслі на практычнай рабоце.

Прыступаючы да практычнай падрыхтоўкі справаздач і выбараў, кожная профсаюзная арганізацыя павінна памятаць патрабаванне пленума ВЦСПС:

«...забяспечыць на справаздачна-выбарчых сходах, канферэнцыях і з'ездах профсаюзаў разгортванне большэвіцкай крытыкі і самакрытыкі, ускрыццё і знішчэнне недахопаў, якія ёсць у рабоце профсаюзных органаў і іх кіраўнікоў, і вылучэнне ў састаў профсаюзных органаў лепшых людзей рабочага класа і совецкай інтэлігенцыі, адданых справе партыі Леніна — Сталіна, здольных забяспечыць мабілізацыю шырокіх мас рабочых і служачых на барацьбу за выкананне гістарычных рашэнняў XVIII з'езда ВКП(б)».

Надыходзячыя справаздачна-выбарчыя сходы павінны быць праведзены арганізавана, на вялікай ідэйна-палітычнай вышыні, пры поўным і безумоўным захаванні профсаюзнай дэмакратыі. А гэта залежыць ад падрыхтоўчай работы, да якой кожная профсаюзная арганізацыя павінна прыступіць неадкладна. Трэба памятаць, што ў падрыхтоўцы справаздачна-выбарчых сходаў няма дробязей, усё важна. За дзесяць дзён да справаздачна-выбарчага схода ўсе члены профсаюза павінны быць паведамлены аб плане яго правядзення. Неабходна неадкладна разгарнуць шырокую прапагандысцкую масава-растлумачальную работу, давесці да кожнага члена профсаюза інструкцыю ВЦСПС і забяспечыць поўнае яе правядзенне ў жыццё.

Кожны фабрычна-заводскі і мясцовы камітэт павінен з усёй стараннасцю падрыхтаваць свой справаздачны даклад, паказаць перадавікоў профсаюзнай работы, забяспечыць стопрацэнтную яўку на сходы.

Несумненна, што справаздачы і выбары сваіх профсаюзных органаў масы, натхнёныя гістарычнымі рашэннямі XVIII з'езда партыі, з энтузіязмам змагаючыся за ажыццяўленне трэцяй сталінскай пяцігодкі, адзначаць новымі вытворчымі перамогамі. Профсаюзныя, партыйныя і гаспадарчыя арганізацыі абавязаны ўзначаліць масы і даць поўны выхад гэтым гарачым імкненням.

У правядзенні справаздачна-выбарчай кампаніі нельга дапусціць нават цені якога-б там ні было самацёку. Тут неабходна чоткае партыйнае кіраўніцтва, [illegible]

[illegible]

Па-большэвіцку правядзем справаздачы і выбары профсаюзных органаў! [illegible] партыі Леніна — Сталіна і любімага правадыра народаў вялікага Сталіна.

УЗНАГАРОДЖАННЕ РАБОТНІКАЎ ХІМІЧНАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ

Указам Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР за ўзоры стаханаўскай работы і поспехі ў справе асваення новай тэхнікі на заводах і рудніках хімічнай прамысловасці ордэнамі і медалямі Саюза ССР узнагароджана 648 чалавек. З іх:

Ордэнам Леніна ўзнагароджаны 27 таварышаў.

Ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга — 92 чалавекі.

Ордэнам «Знак пашаны» — 131 чалавек.

Медалю «За трудовую доблесть» — 168 чалавек і медалю «За трудовое отличие» — 230 чалавек. (ТАСС).

ЗАКРЫЛАСЯ РЭСПУБЛІКАНСКАЯ НАРАДА РАБОТНІКАЎ СУДА І ПРАКУРАТУРЫ

18 мая закрылася рэспубліканская нарада работнікаў суда і пракуратуры.

На рашэнні пасяджэнні з прамовай выступіў сакратар ЦК КП(б)Б тав. Панамарэнка, [illegible]

Прадстаўнік Пракуратуры СССР тав. Ульянава [illegible]

Пракурор Расонскага раёна тав. Окунеў [illegible]

У спрэчках таксама выступілі члены калегіі Наркамата юстыцыі СССР [illegible]

СХОД НАВУКОВЫХ РАБОТНІКАЎ МЕНСКА

Учора ў Менскім педінстытуце адбыўся агульнагарадскі сход навуковых работнікаў вышэйшых навучальных устаноў, прысвечаны гадавіне з дня прамовы таварыша Сталіна ў Крамлі на прыёме работнікаў вышэйшай школы. [illegible]

Выступаўшыя [illegible] прафесары Гольдберг, Вадзін і іншыя [illegible] значыла высокую ідэйную накіраванасць совецкай навукі [illegible]

Удзельнікі сходу на пры бурных воплесках і авацыях паслалі прывітальныя пісьмы таварышам Сталіну і Молатаву.

СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА імені ТРЭЦЯЙ СТАЛІНСКАЙ ПЯЦІГОДКІ

* * *

НАСУСТРАЧ ТРЭЦЯЙ СЕСІІ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

17 мая, пасля сканчэння рабочай змены, на менскай швейнай фабрыцы імені Крупскай адбыўся агульнафабрычны мітынг, прысвечаны падрыхтоўцы да Трэцяй Сесіі Вярхоўнага Совета СССР.

У сваім выступленні на мітынгу дырэктар фабрыкі т. Рутман расказала аб вытворчых перамогах, дасягнутых прадпрыемствам у соцыялістычным спаборніцтве імені Трэцяй Сталінскай Пяцігодкі.

Поспехі гэтага калектыву вялікія. 17 мая фабрыка закончыла свой 5-месячны вытворчы план. Выпушчана на 4.202.700 рублёў розных швейных вырабаў. [illegible]

Важна адзначыць, што вытворчая праграма выканана [illegible] Сабекошт прадукцыі зніжаны супроць плана на 1,4 проц. Эканомлена 117.700 рублёў.

Вырасла прадукцыйнасць працы. Новыя нормы выпрацоўкі ў сярэднім выконваюцца на 126 проц. Перадавыя рабочыя [illegible]

Затым слова ўзяла стаханаўка тав. Гончарык.

— Калі рабочыя нашай фабрыкі, — заявіла яна, — даведаліся, што 25 мая адкрываецца Трэцяя Сесія Вярхоўнага Совета СССР, усе мы з'явіліся з ініцыятывай [illegible]

[illegible]

У аднадушна прынятай рэзалюцыі калектыў фабрыкі абавязаўся ў дзень адкрыцця Сесіі — 25 мая — закончыць выкананне майскага задання і за кошт месячна [illegible] на 410 тысяч рублёў прадукцыі.

НА СТАЛІНСКУЮ ВАХТУ

18 мая на ўсіх прахах віцебскай трыкатажнай фабрыкі імені Клары Цэткін адбыліся сходы, прысвечаныя падыходзячай Трэцяй Сесіі Вярхоўнага Совета СССР. [illegible]

Выступіўшая на сходзе ў мантажным цэху тав. Овадзіёва сказала:

— У нас усталявалася слаўная традыцыя — кожную знамянальную падзею ў жыцці нашай краіны сустракаць новымі перамогамі. 25 мая ў Маскве пачне сваю работу Трэцяя Сесія Усесаюзнага парламента. [illegible]

Прапанова тав. Овадзіёвай прынята з вялікім уздымам.

У прынятым на сходах рашэнні калектыў фабрыкі абавязаўся да дня адкрыцця Сесіі даць звыш 5-месячнага плана на 560 тыс. рублёў прадукцыі — 30 тыс. штук [illegible]

(БЕЛТА).

РЫХТУЮЦЬ ДАСТОЙНУЮ СУСТРЭЧУ

На менскім металапрацоўчым заводзе імені Чкалава з вялікай актыўнасцю прайшоў мітынг рабочых, інжынерна-тэхнічных работнікаў і служачых, прысвечаны падрыхтоўцы да Трэцяй Сесіі Вярхоўнага Совета СССР. [illegible]

Калектыў завода абавязаўся да 25 мая [illegible]

ВЫКАНАЛІ ШАСЦІМЕСЯЧНЫ ПЛАН

Калектыў менскай галантарэйнай фабрыкі імені Варашылава [illegible] соцыялістычнага спаборніцтва імені Трэцяй Сталінскай Пяцігодкі [illegible] Выпушчана прадукцыі на 5.003 тысячы рублёў.

Калектыў фабрыкі стаў на вахту імені Трэцяй Сесіі Вярхоўнага Совета СССР і абавязаўся да дня адкрыцця Сесіі даць звыш паўгадовага плана прадукцыі на 165 тысяч рублёў. (БЕЛТА).

МАГІЛЁЎ. 19 мая. (Кар. «Звязды»). Разгарнуўшы соцыялістычнае спаборніцтва імені Трэцяй Сталінскай Пяцігодкі, рыхтуючыся да III Сесіі Вярхоўнага Совета СССР, шклозавод закончыў 17 мая выкананне свайго паўгадовага плана па 100,4 проц. [illegible] 15 тон дробнага і 40 тон капоткага. [illegible]

У ЧЭСЦЬ СЕСІІ

БАБРУЙСК. (Па тэлеграфу). 17 мая калектыў рабочых, служачых і ІТР бабруйскага лесакамбіната закончыў месячную праграму. План выканан на 100,8 процанта.

Дырэктар камбіната КУЗНЯЦОЎ,
Сакратар бюро партарганізацыі ГРАЙФЕР
Старшыня заўкома ГРЫНШТЭЙН.

15 НОРМ ЗА ЗМЕНУ

ВІЦЕБСК. 18 мая токар віцебскага станкабудаўнічага завода [illegible] выканаў 15 норм за змену. [illegible]

(БЕЛТА).

Стаханавец-мадэльшчык віцебскага станкабудаўнічага завода імені Кірава С. С. Іваноў, узнагароджаны ў ліку перадавікоў цяжкага машынабудаўніцтва медаллю «За трудовое отличие». Фото В. Н. Лупейка (Фотахроніка БЕЛТА).

ЗАКОНЧЫЛІ СЯЎБУ

КОПЫЛЬ. Калгасы Копыльскага раёна, шырока разгортваючы соцыялістычнае спаборніцтва імені Трэцяй Сталінскай Пяцігодкі, 18 мая — на 23 дні раней супроць мінулага года — закончылі сяўбу яравых культур. Засеяна 20897 гектараў, што складае 100,6 проц., з іх зерневых 9944 гектары, што складае 105,8 проц., бульбы 5780 гектараў, што складае 100,5 проц., ільну 1420 гектараў — 100 проц.

Сяўба праведзена на высокім агратэхнічным узроўні і выключна сартавым насеннем. Унесена гною 337938 вазоў, торфу—69.255 тон, мінугнаенняў—845 тон, пратручана насення 21.862 цэнтнеры. На 70 калгасах сяўба праведзена ў рамках ўведзеных севаабаротаў.

Поспехі Дукорскай МТС

Уключыўшыся ў соцыялістычнае спаборніцтва імені Трэцяй Сталінскай Пяцігодкі, трактарысты Дукорскай МТС абавязаліся апрацаваць на кожны трактар ХТЗ па 400—600 гектараў у пераводзе на мяккае ворыва і зэканоміць 10 процантаў гаручага.

Зараз гэтыя абавязацельствы паспяхова ажыццяўляюцца. Трактарысты ўшчыльнілі рабочы дзень, дабіліся ліквідацыі прастояў. Працуюць высокаякасна, без аварый. Штодзенна перавыконваюць устаноўленыя нормы выпрацоўкі.

Трактарысты В. Бітус і М. Лізура на трактары ХТЗ апрацавалі 149 гектараў, пры веснавой норме ў 110 гектараў, і зэканомілі 400 кілограмаў гаручага. В. Мазоўка і Л. Холад пры такой-жа норме апрацавалі 135 гектараў, зэканоміўшы шмат гаручага. Добрых вынікаў дабіліся і іншыя трактарысты МТС.

АДНААСОБНІКІ ЎСТУПАЮЦЬ У КАЛГАСЫ

ЧЫРВОНАПОЛЛЕ. За час палявых работ у калгасы раёна ўлілася значная колькасць аднаасобных гаспадарак.

У калгас імені Комінтэрна, Пачапоўскага сельсовета, улілося 13 аднаасобных гаспадарак, у калгас «Камбайн» — 4 і ў калгас «Перамога» — 3 аднаасобныя гаспадаркі.

У калгасы імені Калініна, імені Молатава і «Шлях соцыялізма», Коз-Будскага сельсовета, прынята 10 аднаасобнікаў.

Па Совецкай краіне

ЗАКРЫЛАСЯ ЎСЕСАЮЗНАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ АРХЕОЛАГАЎ

КІЕЎ, 18 мая. (ТАСС). Сёння ў Кіеве закрылася Ўсесаюзная канферэнцыя археолагаў. Заслуханы 67 навуковых дакладаў, прысвечаных старажытнейшым перыядам гісторыі чалавечага грамадства.

Даклады паказалі, што совецкія археолагі адкрылі многа новых помнікаў, якія невядомы да гэтага часу ў археалагічнай навуцы.

ПАМЯЦІ А. СЕРОВА І П. ОСІПЕНКА

ОРЭХАВА-ЗУЕВА. Дулеўскі фарфоравы завод імені газеты «Правда» прыступае да выпуску фарфоравых вырабаў з партрэтамі Герояў Совецкага Саюза Анатолія Серова і Паліны Осіпенка.

Партрэты бясстрашных сокалаў сталінскай авіяцыі будуць выкананы фото-керамічным спосабам.

НАФТА АТРОГАЎ САЯНСКІХ ГОР

УЛАН-УДЭ. Рамонтны рабочы Тункінскага шасе тав. Ліпін у вярхоўях ракі Замераіха (Елоўскі сельсовет, Тункінскі раён), выявіў на вадзе жырныя плямы. Ён прабаваў спальваць сабраную ім вадкасць, і яна быстра запальвалася і згарала.

Устаноўлена, што гэта выхады нафты. Да гэтага геолагі не меркавалі, што ля атрогаў Саянскіх гор ёсць нафта.

(ТАСС).

ПЕРШЫ СОВЕЦКІ ТАМОГРАФ

ЛЕНІНГРАД. Рэнтгенолаг туберкулёзнага санаторыя ВЦСПС у горадзе Пушкін, **Ю. Д. Спірыдонаў** сканструяваў першы совецкі тамограф (апарат для прасвечвання лёгкіх рэнтгенаўскімі праменнямі).

Вопытны апарат устаноўлен у рэнтгеналагічным кабінеце санаторыя. Выпрабаванні далі выдатныя рэзультаты. У далейшым будзе наладжана масавая вытворчасць гэтых апаратаў.

ФІЗКУЛЬТУРНЫ ПАРАД У ТБІЛІСІ

ТБІЛІСІ, 18 мая. (ТАСС). Сёння на плошчы імені Берыя адбыўся другі ўсегрузінскі парад фізкультурнікаў. Удзельнічала звыш 30 тысяч юнакоў і дзяўчат.

Другая частка свята была прысвечана паказальным выступленням. На плошчы вырас велізарны макет маскоўскага Крэмля. Некалькі сот школьнікаў выканалі кампазіцыю на тэму «Сталін — наша шчасце».

Спартсмены горнай Осеціі выканалі нацыянальную пляску. Фізкультурнікі Аджарыі прысвяцілі сваё выступленне сталінскай дружбе народаў і Сталінскай Канстытуцыі. Выдатнае ўражанне зрабіў паказальны бой фізкультурнікаў-пагранічнікаў.

ЗАКОНЧЫЎСЯ XI ТЫРАЖ ПАЗЫКІ ДРУГОЙ ПЯЦІГОДКІ

ЧАРДЖОУ (Туркменская ССР). 19 мая. (ТАСС). Учора вечарам закончыўся адзінаццаты тыраж пазыкі другой пяцігодкі (выпуск чацвертага года). Разыграна 1.130 тысяч выйгрышаў на суму 184.240 тысяч рублёў.

ДА ДЭКАДЫ КІРГІЗСКАГА МАСТАЦТВА Ў МАСКВЕ. Першая кіргізская опера «Ай-Чурак» у пастаноўцы Кіргізскага Дзяржаўнага музычна-драматычнага тэатра (г. Фрунзе). Фото Б. Федасеева (Фотахроніка ТАСС).

У горадзе Клінцах (Орлоўская вобласць) будзе пабудован помнік легендарнаму палкаводцу грамадзянскай вайны Н. Шчорсу. НА ЗДЫМКУ: Н. Шчорс — скульптура работы А. М. Ізмалкова, выкананая па заказу Клінцоўскага горсовета. Фото Н. Скарабагатава. (Фотахроніка ТАСС).

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

СТРОГА ЗАХОЎВАЦЬ ІНДЫВІДУАЛЬНЫ ПАДЫХОД ПРЫ ПРЫЁМЕ У ПАРТЫЮ

Адмена існаваўшых катэгорый пры прыёме ў ВКП(б) аблягчыла перадавым людзям уступленне ў партыю Леніна — Сталіна. Нашы партыйныя арганізацыі прымаюць стаханаўцаў прадпрыемстваў і сельскай гаспадаркі, інжынерна-тэхнічных работнікаў, вучоных і інтэлігенцыю. Толькі ў красавіку бюро Рэчыцкага райкома разгледзела 85 заяў аб прыёме ў кандыдаты і члены партыі.

Прымаючы лепшых людзей у кандыдаты ВКП(б), партыйныя арганізацыі аддаюць вялікую ўвагу пераводу ў члены партыі кандыдатаў, стаж якіх прайшоў. У члены партыі прыняты тав. Якіменка — дэпутат Вярхоўнага Савета БССР, старшыня РВК, тав. Бахта — дырэктар фабрыкі «К Кастрычніка», тав. Кадзін — лепшая акушэрка Рэчыцкай бальніцы, тав. Сухоцкі — начальнік станцыі і іншыя.

Растуць рады партыі і за кошт перадавікоў калгаснай вёскі, бязмежна адданых нашай соцыялістычнай радзіме. У кандыдаты партыі прыняты тав. Давыдзенка — старшыня калгаса «Чырвоны Дняпровец», калгаснікі калгаса «Чырвоны [illegible]» тт. Саламаха, Мацкевіч, Еўлаш, брыгадзір трактарнай брыгады Рэчыцкай МТС тав. Глебаў, загадчык МТФ калгаса імені Варашылава тав. [illegible], заатэхнік тав. Рабец. Гэта дало магчымасць стварыць 10 новых пярвічных партарганізацый і партыйна-камсамольскіх груп у калгасах і сельсаветах. [illegible]

Новы статут ВКП(б), прыняты XVIII з'ездам партыі, дае магчымасць моладзі, якая дасягнула 18 год, уступаць на агульных падставах у рады партыі. Бюро райкома нядаўна прыняло ў кандыдаты ВКП(б) двух студэнтаў Рэчыцкага педагагічнага тэхнікума [illegible], якія з'яўляюцца лепшымі комсамольцамі.

Пасля XVIII з'езда партыі ў раёне па новаму статуту прынята ў кандыдаты ВКП(б) 82 і ў члены партыі 23 таварышы.

Трэба адзначыць, што зараз няма затрымкі з выдачай і афармленнем партыйных дакументаў, што назіралася раней. Прынятым у партыю на бюро райкома 13 красавіка камсамольцам-стаханаўцам тт. Халоркін і Жалезняк атрымалі партыйныя дакументы праз тры дні — 16 красавіка. Акушэрка тав. Каган 4 мая была прынята ў члены партыі, а 10 мая атрымала партыйны білет. 40 кандыдатаў і членаў партыі, якія за апошні час былі пераведзены ў члены ВКП(б), атрымалі партыйныя білеты.

[illegible]

Райкомам партыі ў другі раз устрымаўся ад прыёму ў кандыдаты партыі грамадзянкі Б. [illegible]

Такіх выпадкаў можна прывесці [illegible]

Прымаючы ў партыю лепшых, перадавых людзей, [illegible]

Задача партыйных арганізацый — строга захоўваць большэвіцкі прынцып індывідуальнага падыходу пры прыёме ў ВКП(б).

А. КАЗІМІРАЎ,
сакратар Рэчыцкага РК КП(б)Б.

КОМУНІСТЫ КАЛГАСНАЙ ПАРТАРГАНІЗАЦЫІ

Пярвічная партыйная арганізацыя калгаса імені Сталіна, Цішоўскага сельсовета, Магілеўскага раёна, налічвае восем комуністаў. Партарганізацыя, правільна спалучаючы партыйна-палітычную работу з гаспадарчай, дабілася вялікіх поспехаў, у выніку чаго калгас зацверджан кандыдатам на Усесаюзную сельскагаспадарчую выстаўку.

У калгасе шырока разгарнулася соцыялістычнае спаборніцтва імені Трэцяй Сталінскай Пяцігодкі, на чале якога стаяць комуністы. Кандыдат ВКП(б) тав. Рагаўцоў Антон увесь час працуе ў палявой брыгадзе, ён з'яўляецца лепшым стаханаўцам і выконвае нормы на 180—200 проц. Трэці год працуе брыгадзірам калгаса комуніст Ігнаценка Нікалай, брыгада якога з'яўляецца перадавой і першай у калгасе закончыла сяўбу яравых зернавых, ільну і бульбы. У брыгадзе тав. Ігнаценкі добра пастаўлена працоўная дысцыпліна, узорны парадак. Звеннявыя яго брыгады па зернавых культурах тт. Чахоўскі і Шлапакоў змагаюцца за атрыманне ў гэтым годзе з кожнага гектара 19 цэнтнераў зернавых. Комуніст тав. Ігнаценка — лепшы агітатар. Ён вывучае з калгаснікамі рашэнні XVIII з'езда ВКП(б), рэгулярна чытае ім газеты, мастацкую літаратуру, расказвае аб палітычных падзеях за мяжой і ў СССР.

Партыйная арганізацыя калгаса сістэматычна праводзіць сярод беспартыйных гутаркі па розных пытаннях. Зараз у калгасе працуе восем агітатараў, якія вывучаюць з калгаснікамі матэрыялы XVIII з'езда ВКП(б).

Комуністы на партыйных сходах абмяркоўваюць пытанні аб становішчы калгаса, заслухоўваюць інфармацыі комуністаў — брыгадзіраў, членаў праўлення аб іх рабоце; адстаючым аказваецца таварыская дапамога, своечасова прымаюцца меры па ліквідацыі ўскрытых недахопаў.

Поспехі партыйна-палітычнай работы знаходзяць сваё яркае адлюстраванне ў росце радоў партарганізацыі. За апошні час прыняты ў партыю тры таварышы. Усе маладыя комуністы прыняліся за аўладанне марксісцка-ленінскай тэорыяй. Кандыдаты партыі тт. Кароткін і Лясneўскі працуюць над вывучэннем IV раздзела «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)», чытаюць асобныя творы Маркса, Энгельса, Леніна, Сталіна.

Партыйная арганізацыя ўцягвае маладых комуністаў у актыўнае палітычнае жыццё, выхоўвае іх на практычнай рабоце, дае партыйныя даручэнні. Комуністы калгаса, ідучы ў авангардзе, мабілізуюць калгаснікаў на барацьбу за высокі сталінскі ўраджай.

Я. ПЛЕЦЯЖОЎ.

СТАРЫЯ І МАЛАДЫЯ КАДРЫ

Бурна расце гігант харчовай прамысловасці — дзецішча сталінскіх пяцігодак — Аршанскі мясакамбінат. У 1938 годзе ён павялічыў выпуск прадукцыі на 51 проц. у параўнанні з 1933 годам. І наш камбінат, датэрмінова выканаўшы план другога квартала, заняў першае месца ў Саюзе сярод мясакансервавых прадпрыемстваў.

Гэтыя выдатныя перамогі забяспечылі людзі, нашы кадры — старыя і маладыя, [illegible]

Начальнік бандажнага цэха тав. Малусевіч 19-гадовым юнаком паступіў на прадпрыемства. Спачатку працаваў у якасці рабочага, затым быў ударнікам, брыгадзірам. [illegible] а ў 1938 годзе тав. Малусевіч быў назначан начальнікам бандажнага цэха.

Бандажны цэх з'яўляецца адным з вядучых. Усе рабочыя-стаханаўцы перавыконваюць нормы. Дасягнута гэта [illegible] выхавання людзей. Тав. Малусевіч уважліва распрацоўвае прапановы, праводзіць іх у жыццё, што аблягчае працу рабочага, павышае яе прадукцыйнасць.

Як дастойнага камандзіра вытворчасці, партарганізацыя прыняла тав. Малусевіча ў кандыдаты партыі. Малады комуніст актыўна ўдзельнічае ў грамадска-палітычным жыцці прадпрыемства, многа працуе над аваладаннем марксісцка-ленінскай тэорыяй, самастойна вывучае гісторыю ВКП(б). Начальнік цэха заслужана карыстаецца аўтарытэтам сярод рабочых.

Рост кадраў, іх палітычнае выхаванне — асноўная работа партыйнай арганізацыі. Малады рабочы т. Банах праявіў вялікую цікавасць да тэхналагічнага працэса вытворчасці. Яму пачалі даваць больш адказныя даручэнні: з радавога рабочага назначылі вагаўшчыком, кладаўшчыком, затым учотчыкам, бракерам, а зараз ён працуе старшым майстрам каўбаснага цэха.

Тав. Банах павёў упорную барацьбу з бракам, пачаў уважліва вывучаць кожны выпадак псавання прадукцыі і дабіўся вялікіх поспехаў. Бывала, ён днямі і начамі не ўходзіў з цэха. Якасць прадукцыі палепшылася, цэх пачаў выпускаць прадукцыю высокай якасці. Тав. Банах скончыў 8-годку, быў на двухмесячных курсах бракераў у Маскве, якія закончыў на выдатна. Ён не задавальняецца набытымі ведамі і ўвесь час вучыцца, удасканальвае свае веды. Тав. Банах быў актыўным комсамольцам, а ў апошнім годзе ён прыняты ў кандыдаты партыі.

Старшы майстар убойна-раздзелачнага цэха Іван Пятровіч Камырын — член партыі з 1930 года. Яму 47 год, але [illegible] Некалькі год працаваў ён у якасці рабочага, а зараз, апошнія 5 год — інструктарам у школе ФЗВ. Тав. Камырын з захапленнем расказвае аб нашай цудоўнай моладзі, аб новых маладых кадрах.

— Нашы совецкія маладыя работнікі, — кажа ён, — [illegible]

Інструктар школы ФЗВ тав. Камырын падрыхтаваў звыш 100 кваліфікаваных рабочых. Яго вучні тт. Архіпаў і Масяхновіч самі з'яўляюцца зараз інструктарамі ў школе ФЗВ. Іван Пятровіч з вялікай любоўю аддае маладым кадрам свае веды, набыты вопыт, дапамагае выконваць і перавыконваць вытворчыя нормы.

Такіх яркіх прыкладаў дружнай работы — вельмі многа. Намесніку дырэктара па кадрах Міхаілу Фёдаравічу Паўленка 50 год, з іх амаль палавіну свайго жыцця — звыш 20 год — ён знаходзіцца ў радах партыі большэвікоў.

Тав. Паўленка праяўляе выключныя клопаты аб новых работніках, сочыць за ростам маладых кадраў і лепшых, добра сябе праявіўшых на вытворчасці і ў грамадскай рабоце, рэкамендуе ў партыю. Тав. Паўленка часта ўносіць прапановы ў бюро партарганізацыі аб вылучэнні і перамяшчэнні людзей, каб не даць ім застойвацца на адным месцы.

Партыйная арганізацыя па-большэвіцку расціць маладыя кадры, якія загартаваліся ў барацьбе з варожымі элементамі. Старыя і маладыя кадры ў агульным аркестры, абменьваючыся вопытам, паказваюць выдатныя прыклады ў практычнай рабоце.

Спалучэнне ўсяго каштоўнага, што ёсць і ў старых і ў маладых кадраў, стварае тую магутную сілу, якая забяспечвае соцыялістычнаму прадпрыемству высокую прадукцыйнасць працы і перавыкананне вытворчых планаў.

М. ЗЕРНІЦКІ.
г. Орша.

Дырэктар Стаўбунскай няпоўнай сярэдняй школы (Свяцілавіцкі раён, Гомельскай вобласці), ордэнаносец І. Ф. Афанасенка прымае актыўны ўдзел у грамадска-палітычным жыцці калгаса «Звязда». НА ЗДЫМКУ: тав. Афанасенка праводзіць заняткі па вывучэнню даклада тав. Молатава на XVIII з'ездзе ВКП(б) з калгасніцамі звяна С. І. Дзятловай.
Фото А. Р. Шаевіча. (Фотахроніка БЕЛТА).

Іспыты ў школе

У ДЗЕСЯТЫМ КЛАСЕ

З надзвычайным настроем прышлі ўчора совецкія школьнікі на заняткі. Надышоў першы дзень іспытаў. Некаторае хваляванне перад іспытамі і радасць за скончаны вучэбны год уладалі кожным з вучняў Усе яны на гэты раз прышлі ў школу, як на ўрачыстае свята, узбуджаныя, радасныя, вясёлыя Яшчэ задоўга да званка калідоры і класы былі ўжо запоўнены прывычным ажыўленым гоманам дзетвары. Але ў гэты дзень скрозь жыццерадасны гоман і смех адчувалася ўсё-ж большая, чым звычайна, заклапочанасць.

— Як-бы не падвесці сёння ні сябе, ні выкладчыка... — гаварылі адны.

— Не хваліцца перш за ўсё... — раілі другія.

Зусім зразумелым было гарачае жаданне кожнага атрымаць выдатныя ацэнкі, перайсці ў наступны клас, або скончыць школу толькі выдатнікам. Неменшая заклапочанасць уладала і настаўнікамі. Іх гадовая работа выяўлялася на іспытах з усёй выразнасцю.

У сярэдняй школе № 1 (гор. Менск) іспыты пачаліся дакладна па раскладу. Празвінеў званок і адразу апусцелі калідоры, прыціхлі класы Ва ўсіх класах, апрача дзесятага, на гэты дзень былі прызначаны пісьмовыя работы па розных прадметах Выкладчыкі з асістэнтамі раздалі тэмы. Пачалася напружаная, уважлівая работа. У гэты час дзесяты клас трымаў іспыты па гісторыі СССР. Іспыты для дзесяцікласнікаў — знамянальная падзея ў жыцці. Перад юнакамі і дзяўчатамі, скончыўшымі сярэднюю школу, адкрываюцца цудоўныя перспектывы. У краіне соцыялізма ёсць усе магчымасці для развіцця іх здольнасцей, для ажыццяўлення іх любога жадання.

— Лейзараў, Заполь, Аляксеева! — выклікаў першых трох вучняў выкладчык гісторыі, ён-жа дырэктар школы Іосіф Пятровіч Прыс, — вазьміце білеты...

З маленькай стопкі белых лісткоў вучні выцягнулі білеты з пытаннямі. Тут былі самыя разнастайныя пытанні з усяго курса навучання. Прайшло некалькі хвілін, адведзеных на прадумванне адказаў. Ні адзін з вучняў не папрасіў другога білета. Адразу можна было бачыць, што пытанні не з'явіліся нечаканасцю, не азадачылі. Вучні адказвалі бойка, без хістання і блытаніны. З'езды партыі, рэволюцыйныя падзеі, грамадзянская вайна, шматлікія іншыя тэмы яны асвятлялі прадумана і грунтоўна. Выразна адчувалася, што дакладныя адказы былі вынікам доўгай, настойлівай і ўдумлівай работы над матэрыялам.

З першых 20 вучняў, трымаўшых іспыты па гісторыі СССР, атрымалі 13 «выдатна», 6 «добра» і толькі адзін «пасрэдна». Пры гэтым выявілася, што многія вучні, якія на працягу года займаліся пасрэдна, да іспытаў падрыхтаваліся з усёй стараннасцю.

— Не памыляючыся скажу, — гаварыў на перапынку тав. Прыс членам камісіі, — што сёлетні выпуск школы будзе яшчэ лепшым, чым мінулагодні. Уменне глыбока разбірацца ў матэрыяле, самастойна працаваць над ім — характэрна для дзесяцікласнікаў. Аднойчы я даў ім заданне падрыхтаваць даклады па матэрыялах XVIII з'езда партыі, і вы паслухалі-б, якія гэта былі глыбокія і сур'ёзныя даклады.

У гэтым годзе школа № 1 выпускае 56 юнакоў і дзяўчат, атрымаўшых сярэднюю асвету. Гэта — адзін з шматлікіх новых атрадаў будаўнікоў комунізма, поўных маладой энергіі і сілы. Частка іх накіруецца ў вышэйшыя навучальныя ўстановы, другая частка пойдзе на розныя ўчасткі соцыялістычнага будаўніцтва. Выходзячы са сцен школы, яны поўны жадання аддаць усе свае веды і сілы вялікай радзіме, якая выхавала іх, справе партыі Леніна—Сталіна.

А. ВЕТРЫН.

СПАКОЙНА І ЎПЭЎНЕНА

Вучні, па-святочнаму апранутыя, запоўнілі класы школы. Сёння першы дзень іспытаў. Усё неабходнае: папера, ручкі, чарніла, тэксты пісьмовых работ падрыхтаваны. Настаўнікі з'явіліся раней звычайнага, каб яшчэ раз упэўніцца ці ўсё ў парадку і сустрэць вучняў.

Спакойна і ўпэўнена школа прыступіла да дзяржаўнай праверкі ведаў.

У 10 класе праведзены іспыты па нямецкай мове. Вынік: у класе няма ніводнай дрэннай адзнакі. З першых адказаў адчуваецца грунтоўная падрыхтоўка. Вучаніца Гінзбург, якая атрымала па нямецкай мове «выдатна», зрабіла добрае ўражанне на членаў камісіі сваімі глыбокімі ведамі. Выдатную адзнаку атрымаў і сакратар комсамольскай арганізацыі школы вучань Казлоўскі.

Іспыты па беларускай мове праведзены ў класах 9, 7 «А», 6 «В». У трох класах праходзілі іспыты па рускай мове. Вось тут і выявіўся самы вялікі недахоп у рабоце школы і выкладчыкаў, бо з 32 вучняў класа 6 «Г» 10 атрымалі дрэнныя адзнакі.

Першы дзень паказаў, што школа ў асноўным падрыхтавалася да іспытаў. Увесь калектыў школы гарыць жаданнем паспяхова правесці заключны этап вучэбнага года, — дзяржаўную праверку ведаў вучняў.

Л. І. ЗАГОРСКІ,
загадчык вучэбнай часткі трэцяй сярэдняй школы (г. Менск).

ІСПЫТЫ СУСТРЭЛІ ПАДРЫХТАВАНА

Надышоў адказны перыяд работы школ — перыяд праверачных іспытаў. Школы Чырвонапольскага раёна закончылі падрыхтоўку да іх. Сярод вучняў і бацькоў праправацавана інструкцыя аб правядзенні іспытаў. Асаблівая ўвага бацькоў звернута на стварэнне вучням спрыяючых хатніх умоў для вучобы. У выніку гэтага ўсе вучні без адзінага пропуску наведваюць школы, і паспяховасць іх за апошні час значна павысілася.

Ва ўсіх школах у пачатку мая ўжо былі складзены праграмы па кожнаму прадмету і даведзены да вучняў. Настаўнікамі па ўсіх прадметах, якія ўключаны ў расклад іспытаў, напісаны білеты з пытаннямі і падрыхтаваны тэксты пісьмовых работ. Раённы аддзел народнай асветы вызначыў у кожную школу лепшых настаўнікаў, з якімі праведзена спецыяльная нарада.

Зараз, як ніколі, узмацнілася работа з адстаючымі вучнямі. У якую-б школу вы ні прыехалі—усюды знойдзеце добра наладжаную кансультацыю, дадатковыя заняткі з вучнямі, маючымі дрэнныя адзнакі. Як вынік гэтага, мы маем рэзкае павышэнне паспяховасці. У чырвонапольскай сярэдняй школе, напрыклад, некалькі вучняў у трэцяй чвэрці мелі па пяць дрэнных адзнак, зараз яны не маюць ні адной. Такіх прыкладаў можна прывесці нямала.

На працягу чацвертай чвэрці вучэбнага года работнікі райана абследавалі ўсе школы раёна. Галоўную ўвагу настаўнікаў яны звярнулі на якасць урокаў, на паўтарэнне і на арганізацыю падрыхтоўкі да іспытаў. Потым пры райана была праведзена нарада інструктараў-метадыстаў, прысвечаная вынікам абследвання. Абагуленыя вывады па раёну мы вынеслі на абмеркаванне куставых настаўніцкіх нарад, на якіх былі адзначаны дадатныя і адмоўныя бакі ў падрыхтоўцы да іспытаў.

Асабліва вялікую падрыхтоўчую работу правялі Выдрынская НСШ, Нова-Ельнінская, Беразнянская і Палужская сярэднія школы, Марына-Польская пачатковая школа і інш. Па паспяховасці, па арганізацыі работы гэтыя школы можна лічыць перадавымі ў раёне.

Наогул за гэты вучэбны год школы раёна дасягнулі новых выдатных поспехаў. Палепшылася якасць урокаў, шырэй разгорнута пазашкольная работа і работа з бацькамі, павялічылася колькасць вучняў і настаўнікаў-выдатнікаў. 76 настаўнікаў раёна дабіліся 100-процантнай паспяховасці. Школы наладзілі работу бацькоўскіх камітэтаў. У раёне арганізаван шырокі абмен вопытам

Уся ўвага настаўніцтва зараз прыкавана да праверачных іспытаў. Правесці іспыты на выдатна — такое жаданне мае кожны настаўнік.

А. КУРЫЛЕНКА,
загадчык Чырвонапольскага райана, ордэнаносец.

БОЛЬШЭВІКІ ГРАНІЦЫ ВЫВУЧАЮЦЬ ГІСТОРЫЮ ПАРТЫІ

Прайшло паўгода пасля апублікавання пастановы ЦК ВКП(б) аб пастаноўцы партыйнай прапаганды ў сувязі з выпускам «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)». Тысячы партыйных і непартыйных большэвікоў упорна працуюць над самастойным вывучэннем гісторыі большэвіцкай партыі. Поспех партыйнай прапаганды вырашае цэнтралізацыя кіраўніцтва гэтай справай. У гэтых адносінах вельмі каштоўны вопыт работы па вывучэнню гісторыі ВКП(б) у Н-скім пагранічным атрадзе.

Складана работа на граніцы. Партыйна-палітычную работу тут прыходзіцца праводзіць у асаблівых умовах. Патрабавалася пры пабудове плана арганізацыі вывучэння гісторыі партыі, перш за ўсё, улічыць спецыфіку работы большэвікоў граніцы, усю лекцыйную і кансультацыйную работу максімальна наблізіць да кожнага падраздзялення. Партыйная арганізацыя і палітапарат атрада добра ўлічылі гэтыя ўмовы. Пры планаванні быў адведзен неабходны час на самападрыхтоўку начальніцкага і палітычнага састава. Усё гэта ў спалучэнні з глыбокім раз'ясненнем рашэння Цэнтральнага Камітэта партыі стварыла спрыяючыя ўмовы людзям граніцы для работы над сваім тэарэтычным ростам.

Асноўным і галоўным метадам аўладання марксізмам-ленінізмам у атрадзе стала самастойная вучоба. Стройная сістэма і строгая паслядоўнасць у арганізацыі цыкла лекцый забяспечыла кваліфікаваную дапамогу вывучаючым гісторыю ВКП(б). Таварышы, вывучаючыя гісторыю партыі, не абмяжаваліся слуханнем лекцый. Яны працавалі над творамі Леніна: «Што такое «прыяцелі народа» і як яны ваююць супроць соцыял-дэмакратаў?», «Што рабіць?», «Крок уперад, два крокі назад» і інш.

За апошні месяц былі прачытаны лекцыі на тэмы: «Другі з'езд РСДРП», «Дзве тактыкі соцыял-дэмакратыі ў дэмакратычнай рэволюцыі», «Справядлівыя і несправядлівыя войны», «Матэрыялізм і эмпірыокрытыцызм», «Марксісцка-ленінскае вучэнне аб дзяржаве» і рад лекцый на міжнародныя тэмы.

Да праводзімых лекцый, дакладаў, семінараў і кансультацый камандзіры і палітработнікі атрада адносяцца з вялікай увагай. Наведванне, як правіла, стопроцантнае. Па раду пытанняў разгортваецца таварыская дыскусія.

Таварышы Алтуф'еў, Катляроў, Махоцін, Паўлаў, Мільто і многія іншыя законспектыравалі тры раздзелы «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)», вывучылі рад работ Леніна і Сталіна і кансультацыйныя матэрыялы, апублікаваныя ў журналах і газетах.

Не так даўно ў падраздзяленні тав. Красовітава адбылося таварыскае абмеркаванне пытання аб Крымскай кампаніі і рэформе 1861 года. Комсамолец тав. Пермякоў асвятліў пытанне «што дала рэформа сялянам, памешчыкам, фабрыкантам». Тав. Ліфанаў падрабязна спыніўся на пытанні аб становішчы рабочых і сялян у Расіі пасля адмены прыгоннага права і на развіцці рабочага руху. Актыўна выступілі комсамольцы тт. Дрокін, Катляроў, Рысеў і іншыя. Цікава прайшла таварыская дыскусія на тэму «Народніцтва і барацьба з ім».

Зараз большасць самастойна вывучаючых гісторыю партыі ў атрадзе прыступіла да вывучэння чацвертага раздзела «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)». Многія таварышы прыступілі да вывучэння выдатнай філасофскай работы Уладзіміра Ільіча «Матэрыялізм і эмпірыокрытыцызм».

Для падагулення вынікаў вывучаемага матэрыялу па той ці іншай тэме партыйнае бюро і палітапарат практыкуюць правядзенне тэарэтычных канферэнцый. Апошняя канферэнцыя была праведзена на тэму «Работа Уладзіміра Ільіча Леніна «Дзве тактыкі соцыял-дэмакратыі ў дэмакратычнай рэволюцыі». Да гэтай канферэнцыі рыхтаваліся 20 дзён. Спачатку быў склікан увесь састаў самастойна вывучаючых трэці раздзел. Была рэкамендавана літаратура. У парадку падрыхтоўкі таварышамі былі прачытаны: «Зварот Цэнтральнага Камітэта да Саюза комуністаў» Маркса і Энгельса, ленінская работа «Дзве тактыкі соцыял-дэмакратыі ў дэмакратычнай рэволюцыі», усе кансультацыйныя матэрыялы, якія друкаваліся ў цэнтральных газетах і журналах. Бібліятэка арганізавала выстаўку літаратуры. Былі праведзены тры лекцыі і 4 бяседы. Дакладчыкі вылучаліся на строга добраахвотных пачатках. Сур'ёзная падрыхтоўчая работа рашыла поспех. Канферэнцыя прайшла на высокім ідэйна-палітычным узроўні.

Дакладчык лекпом тав. Кальцоў на абшырным фактычным матэрыяле добра выклаў абстаноўку ў Расіі і ўнутры РСДРП у момант, калі была напісана Леніным кніга «Дзве тактыкі». Палітрук тав. Катляроў, капітан тав. Махоцін у сваіх выступленнях асвятлілі пытанне аб ленінскай ідэі гегемоніі пролетарыята ў буржуазна-дэмакратычнай рэволюцыі. Тав. Паўлаў галоўную ўвагу ў сваім выступленні ўдзяліў пытанню аб адносінах пролетарыята да руху ліберальнай буржуазіі. Тав. Карнаухаў грунтоўна асвятліў разбіраемую работу Леніна. Многія пытанні, якія раней былі няяснымі асобным таварышам, былі поўнасцю выяснены на канферэнцыі

Ідэйна-палітычны рост кіруючых кадраў атрада ў рэзультаце глыбокага вывучэння слаўнай гісторыі партыі Леніна — Сталіна забяспечыў значны ўздым усёй партыйна-палітычнай работы, павышэнне баявой і палітычнай падрыхтоўкі, рост палітычнай актыўнасці і свядомасці кожнага пагранічніка.

Прышоўшы з баявога паста па ахове дзяржаўнай граніцы, комуністы і комсамольцы вольны час праводзяць у ленінскіх пакоях. Тут яны слухаюць гутаркі, даклады, арганізоўваюць калектыўныя чыткі газет, чытаюць кнігі і журналы. Тут ёсць сшыткі пытанняў і адказаў і наглядныя матэрыялы па вывучэнню гісторыі партыі.

Не так даўно інструктар па прапагандзе прыехаў у падраздзяленне тав. Левашава. У ленінскім пакоі ён азнаёміўся з пытаннямі, запісанымі ў сшытку. 30 пытанняў адносіліся да гісторыі партыі. Многа цікавых пытанняў па гісторыі ВКП(б) запісана і ў сшытках ленінскіх пакояў падраздзяленняў лейтэнантаў тт. Сахно і Заіка. Пытанні старанна збіраюцца, сістэматызуюцца і па іх праводзяцца кансультацыі.

Комуністам і комсамольцам, вывучаючым гісторыю ВКП(б), старэйшыя таварышы, каманднa-палітычны састаў аказваюць канкрэтную дапамогу ў падборы літаратуры і выясненні незразумелых пытанняў. Ні адно ўзнікаючае пытанне не астаецца без адказу.

Уся работа па вывучэнню гісторыі партыі ў атрадзе спалучаецца з вывучэннем гістарычных рашэнняў XVIII з'езда ВКП(б), дакладаў таварышаў Сталіна, Молатава, Жданава, прамовы таварыша Варашылава. Распрацаван канкрэтны план вывучэння матэрыялаў партыйнага з'езда. Палітапарат паставіў перад сабой задачу — дабіцца таго каб кожны камандзір і палітработнік добра ўсвоіў гістарычныя рашэнні з'езда і кіраваўся імі ў сваёй штодзённай рабоце.

М. М. ЧАЎСКІ

ЯК НАРКАМАТ АХОВЫ ЗДАРОЎЯ РАЗМЯРКОЎВАЕ КАДРЫ

Пастанова Соўнаркома СССР ад 23 красавіка 1938 года аб умацаванні сельскага ўрачэбнага ўчастка накіравана на палепшанне якасці медыцынскай дапамогі на сяле.

Наркаматам аховы здароўя БССР у гэтым годзе будуць перададзены сельскім урачэбным участкам 40 лабараторый, 20 рэнтгенаўскіх апаратаў, камплекты дэзабсталявання на 700 тысяч рублёў, 100 бібліятэк і 40 зубных кабінетаў. У вёсках нашай рэспублікі працуюць выдатныя ўрачы, акушэркі, фельчары, якія з вялікай любоўю абслугоўваюць калгаснае сялянства.

Аднак, з умацаваннем сельскіх урачэбных участкаў яшчэ далёка не ўсё добра. У 159 сельскіх урачэбных участках да гэтага часу няма ўрачоў.

Гэта атрымалася таму, што органы аховы здароўя дрэнна выконваюць пастанову Соўнаркома СССР і ЦК ВКП(б) аб парадку размеркавання на работу скончыўшых вышэйшыя навучальныя ўстановы.

З прычыны адсутнасці кантролю з боку органаў аховы здароўя, у гарадскіх лячэбных установах часта працуюць ухіліўшыяся ад паездкі ў вёску маладыя ўрачы, скончыўшыя ВНУ ў 1937—1938 гг.

Урач Крэшановіч, які скончыў мединстытут у 1938 годзе, каб унікнуць паездкі ў раён, астаўся працаваць у якасці... статыстыка на чыгунцы ў Менску. Урач тав. Качубей, выходзячы з тых-жа меркаванняў, паступіў на работу ў менскую санітарную станцыю. Урач Міцкевіч, без ведама Наркамата аховы здароўя, прынят на пасаду даверанага ўрача ў ЦК саюза малочнай прамысловасці. Следуючы іх прыкладу, урач Валасевіч, якая ў ліпені 1938 года была накіравана Наркомаховы здароўя на работу ў Тураўскі раён і атрымала на гэта пад'ёмныя, папрацаваўшы там два месяцы, кінула работу і вярнулася зноў у Менск.

Як ні дзіўна, але ні адзін горздраў, аблздраў, галоўны ўрач не прыцягнуты НКАховы здароўя да адказнасці за прыём на работу ўрачоў без дазволу наркамата.

Партыя і Ўрад патрабуюць укамплектавання сельскіх урачэбных участкаў лепшымі, праверанымі кадрамі. Гэта-ж прадугледжвае соцыялістычны дагавор паміж НКАховы здароўя Украіны і Беларусі. Але былы начальнік аддзела кадраў НКАховы здароўя БССР тав. Навадворац у студзені гэтага года пры размеркаванні па работу выпускнікоў Менскага мединстытута ігнараваў гэтыя важнейшыя патрабаванні. Можна прывесці дзесяткі прыкладаў, калі выпускнікі, якія па характарыстыцы інстытута мелі пасрэдную паспяховасць, не выконвалі грамадскай работы, недысцыплінаваныя, вызначаны тав. Навадворцам для пасылкі ў сельскія ўрачэбныя ўчасткі. А выдатнікі, добрыя грамадскія работнікі назначаліся ўрачамі на работу ў гарадскіх і раённых цэнтрах, дзе бальніцы і амбулаторыі і без таго ўкамплектаваны высокакваліфікаванымі работнікамі.

Я. Г. КРОЛЬ,
Інспектар працы ЦК саюза медсанпрацы БССР.

Фестываль калгасна-саўгасных тэатраў БССР

РАСЦЕ І КВІТНЕЕ КУЛЬТУРА КАЛГАСНАЙ ВЁСКІ

* * *

СВЯТА СОВЕЦКАГА МАСТАЦТВА

Першы ўсебеларускі фестываль калгасна-саўгасных тэатраў пачаўся. Заслона сталічнай сцэны адкрылася для прадстаўнікоў тэатральнага майстэрства нашай совецкай калгаснай вёскі. Гэта вялікая падзея ў культурным жыцці БССР. Яшчэ якіх-небудзь пяць год назад у Беларусі не было калгасных тэатраў, а сёння яны ёсць і ў пагранічным Полацку і Заслаўі, Рагачове, Слуцку, Бабруйску, Лепелі.

Дзесяткі тысяч калгаснікаў, рабочых саўгасаў і машынна-трактарных станцый прагледзелі ў сваіх тэатрах п'есы класікаў рускай і заходняй драматургіі і лепшыя творы совецкіх драматургаў. «Егор Булычоў» Горкага, «Платон Крэчэт» Карнейчука, «Луга для другіх, разумна для сябе» Лопэ дэ-Вега, «Партызаны» Крапівы, «Не было ні граша, ды раптам алтын» Астроўскага, «У пушчах Палесся» Коласа і рад іншых выдатных п'ес прагледзелі ў сваіх тэатрах калгасныя масы вёскі.

Некалі ў мінулым цёмная і забітая беларуская вёска не магла марыць аб гэтым. Толькі партыя Леніна — Сталіна вызваліла беларускі народ на шлях шчаслівага, заможнага і культурнага жыцця. На гэтай аснове выраслі і працуюць калгасна-саўгасныя тэатры.

На адкрыцці фестывалю вечарам 18 мая ў Тэатр юнага гледача прыйшлі прадстаўнікі партыйных і совецкіх арганізацый Менска, пісьменнікі, артысты, рабочыя, [illegible]. Прыйшлі як на радаснае свята совецкага мастацтва, на агляд самых маладых тэатраў нашай краіны. Адкрываючы фестываль, начальнік Упраўлення па справах мастацтваў пры СНК БССР тав. Озірскі гаварыў аб выключным палітычным і культурным значэнні першага ўсебеларускага фестывалю калгасна-саўгасных тэатраў, як у люстры паказваючага выдатны рост культуры беларускай вёскі.

Тав. Озірскі таксама спыніўся на творчым росце калектываў і на задачах іх далейшай работы па абслугоўванню калгасных гледачоў. Ён расказаў аб падрыхтоўцы да дэкады беларускага мастацтва ў Маскве, аб росце культуры ў БССР, дасягнутай дзякуючы выключнай увазе і клопатам, якія праяўляе аб беларускім народзе вялікі правадыр і настаўнік працоўных таварыш Сталін.

Імя правадыра выклікае бурныя апладысменты. Увесь зал устае і доўга не змаўкаюць грамавыя апладысменты ў чэсць лепшага друга беларускага народа — таварыша Сталіна.

Ад імені ўдзельнікаў фестываля слова ўзяў мастацкі кіраўнік Рагачоўскага калгаснага тэатра тав. Лізунюк. На простых фактах і прыкладах ён паказаў, якая вялікая цікавасць да тэатральнага мастацтва з боку самых шырокіх мас калгаснага сялянства. Нямала такіх выпадкаў, калі калгаснікі за восем кіламетраў прыязджаюць глядзець пастаноўкі тэатра, запрашаюць яго да сябе.

— [illegible] — гаворыць тав. Лізунюк, — мы не спынімся на дасягнутым, [illegible].

Рагачоўскі калгасны тэатр у апошні час паказаў «Егор Булычоў» Горкага. Гэтым спектаклем ён і адкрыў першы ўсебеларускі фестываль калгасна-саўгасных тэатраў.

Пастаноўка складанай і глыбокай па змесце горкаўскай п'есы «Егор Булычоў» у калгасна-саўгасным тэатры безумоўна сведчыць аб творчым росце гэтага калектыва, [illegible] Рагачоўскага тэатра.

Сярод выканаўцаў ролей у п'есе «Егор Булычоў» вылучаюцца — артыст Сяргейчык (Егор Булычоў), артыстка Басава (Глафіра — горнічная), арт. Любімаў (Васілій Дасцігаеў), арт. Гарбачэнка (Прапацэй Бакланоў). Гледачы цёпла віталі гэты калектыў тэатра.

Тэатру трэба вельмі і вельмі многа працаваць, каб на ўсёй мастацкай вышыні паказаць [illegible] Горкага «Егор Булычоў».

У фае Тэатра юнага гледача арганізавана выстаўка [illegible] пастановак, фота, дыяграмы і іншыя матэрыялы, паказваючыя работу калгасна-саўгасных тэатраў рэспублікі — удзельнікаў фестывалю.

Н. ГРОЗАЎ.

УЗМОЦНЕНА ПРАЦАВАЦЬ НАД ПАЛЕПШАННЕМ ЯКАСЦІ ПАСТАНОВАК

Лепельскі калгасна-саўгасны тэатр — самы малады з усіх тэатраў БССР. Ён існуе толькі адзін год. Усе акцёры — былыя аматары-драмгуртоўцы. Шэсць чалавек адабрана на абласной алімпіядзе ў г. Віцебску, а 12 чалавек з драмгурткоў Ушацкага, Гарадоцкага і Лепельскага раёнаў.

За пяць месяцаў работы тэатр падрыхтаваў вялікі канцэрт і п'есу «Пагранічнікі» Віль-Белацаркоўскага. За гэты-ж час ён [illegible] 36 спектакляў і 14 канцэртаў. Тэатр выступаў з канцэртам і з п'есай «Пагранічнікі» у Лепельскім, Ушацкім, Бешанковіцкім і Сенненскім раёнах, абслужыўшы 18.750 гледачоў. Мы былі таксама ў пагранічных раёнах, абслугоўвалі пагранічнікаў і калгаснікаў. Усюды нас сустракалі радасна і [illegible].

Відома, значная доля добрых водгукаў адносіцца [illegible]. У калгаснікаў з кожным годам растуць культурныя запросы. Гэта абавязвае нас узмоцнена працаваць над палепшаннем якасці нашых пастановак і канцэртаў. А працаваць нам над сабой трэба вельмі многа. Усе акторы не маюць спецыяльнай адукацыі, не маюць і вопыту ў сцэнічным майстэрстве. [illegible]

[illegible] тора» па праграме народнага артыста СССР Леанідава, вывучаем грым, тэхніку мовы. Работа і вучоба праходзяць у разрэзе сістэмы Станіслаўскага.

Наш тэатр мае патрэбу ў тэрміновай і вялікай дапамозе. У першую чаргу нам неабходна 9—10 чалавек прафесіянальных акцёраў [illegible]. Вельмі неабходзен рэжысёр [illegible] Упраўленне па справах мастацтваў пры СНК БССР [illegible].

Творчы калектыў тэатра ўскладае вялікія надзеі на фестываль, [illegible] Сталіна.

К. КАТЛІНСКІ,
мастацкі кіраўнік Лепельскага калгасна-саўгаснага тэатра.

Бабруйскі калгасна-саўгасны тэатр паказаў на фестывалі п'есы «Не было ні граша, ды раптам алтын» — А. Астроўскага і «Прафесар Палежаеў». НА ЗДЫМКУ (злева направа): артысты [illegible] у ролі Палежаевай, [illegible] у ролі прафесара Палежаева. Фото Н. Салавейчыка.

НА ШЛЯХУ ТВОРЧАГА РОСТУ

У пачатку 1938 года ў г. Бабруйску быў створан калгасна-саўгасны тэатр. Былі толькі дырэктар і мастацкі кіраўнік, а самага асноўнага — актора — не было. [illegible]

Першай, над чым мы працавалі, была п'еса Віль-Белацаркоўскага «Пагранічнікі». Спектакль «Пагранічнікі» [illegible] 18 красавіка 1938 года [illegible] 17 чалавек. Зараз мы маем 19 чалавек акцёраў.

За год сваёй работы тэатр ажыццявіў наступныя спектаклі: «Пагранічнікі» Віль-Белацаркоўскага, «Прафесар Палежаеў» Л. Рахманава, «Партызаны» К. Крапівы, «Не было ні граша, ды раптам алтын» А. Астроўскага і 2 канцэртныя праграмы.

Тэатр за час свайго існавання даў 142 выступленні, абслужыў 70100 гледачоў.

Трэба адзначыць, што мы не [illegible] беларускую драматургію, [illegible] узбагаціўшы яго арыгінальнымі беларускімі п'есамі.

Трудносць у стварэнні моцнага творчага калектыва заключаецца ў тым, што ў нас вельмі малая праслойка прафесіянальных акцёраў. [illegible] Е. Кужбер, В. Тукмакова, Е. Дзяшкін, М. Ошэйдзін, Г. Латоцкая, Р. Грузд, А. Панкрат. [illegible]

Ад агляду калгасна-саўгасных тэатраў мы чакаем добрай крытыкі нашай работы, [illegible].

Мы хочам, нарэшце, каб Упраўленне па справах мастацтваў [illegible] дапамогу [illegible].

Н. ЛЕГОЦІН,
мастацкі кіраўнік Бабруйскага калгасна-саўгаснага тэатра.

Учора на фестывалі

На адным з фота заснята [illegible] п'есы Якуба Коласа «У пушчах Палесся» [illegible] Рагачоўскага тэатра [illegible] 10 кіламетраў [illegible] Талаш з Мартынам Рылам. [illegible]

[illegible] Мартына Рыла (артыст Сурвіч), большавіка Жывіцы (артыст Савіч), [illegible]. Пастаноўка «У пушчах Палесся» [illegible] БССР, [illegible] Якуб Колас.

Учора на фестывалі [illegible] Бабруйскі калгасна-саўгасны тэатр [illegible].

УДЗЕЛЬНІКІ УСЕСАЮЗНАЙ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧАЙ ВЫСТАЎКІ *)

Пастанова Галоўнага Камітэта Ўсесаюзнай Сельскагаспадарчай Выстаўкі ад 20 красавіка 1939 г.

Зацвердзіць удзельнікамі Ўсесаюзнай Сельскагаспадарчай Выстаўкі, з занясеннем у Пачотную кнігу Ўсесаюзнай Сельскагаспадарчай Выстаўкі:

ПА БЕЛАРУСКАЙ ССР

(Працяг)

287. **Свінатаварная ферма калгаса імені Калініна**, Бярэзінскага раёна, Магілеўскай вобласці, якая атрымала ў сярэднім за 1937—38 гг. па 15,2 дзелавых парасят ад кожнай свінаматкі (у 1937 годзе —10 свінаматак і ў 1938 годзе — 11 свінаматак).

288. **Баршэўская** Ірына Піманаўна, свінарка калгаса «Пролетарская свабода», Клімавіцкага раёна, Магілеўскай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 5 свінаматак па 24,4 дзелавых парасят.

289. **Казусева** Марыя Сысоеўна, брыгадзір-свінарка калгаса «Чырвоны партызан», Дрыбінскага раёна, Магілеўскай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 21 свінаматкі па 15,3 дзелавых парасят.

290. **Бабоша** Ульяна Сяргееўна, свінарка калгаса «Першае мая», Касцюковіцкага раёна, Магілеўскай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 6 свінаматак па 23 дзелавых парасят.

291. **Мароз** Анна Сямёнаўна, свінарка калгаса імені Калініна, Бабруйскага раёна, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 5 свінаматак па 21 дзелавому парасяці.

292. **Крыловіч** Мальвіна Каспераўна, свінарка калгаса імені Леніна, Менскага раёна, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 8 свінаматак па 20 дзелавых парасят.

293. **Дубовік** Саша Васільеўна, свінарка калгаса імені Кірава, Слуцкага раёна, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 6 свінаматак па 20 дзелавых парасят.

294. **Веракса** Марыя Пятроўна, свінарка калгаса імені Максіма Горкага, Кіраўскага раёна, Магілеўскай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 4 свінаматак па 20 дзелавых парасят.

295. **Клешчык** Матруна Сямёнаўна, свінарка калгаса імені Леніна, Пухавіцкага раёна, Менскай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 8 свінаматак па 19 дзелавых парасят.

296. **Фядотава** Ульяна Аляксееўна, свінарка калгаса «Чырвоны сцяг», Гарадоцкага раёна, Віцебскай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 4 свінаматак па 18,5 дзелавых парасят.

297. **Пруднікава** Марыя Пітаўна, свінарка калгаса імені Варашылава, Горацкага раёна, Магілеўскай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 5 свінаматак па 18,4 дзелавых парасят.

298. **Прохарава** Анна Іванаўна, свінарка калгаса «Чырвоны ўдарнік», Шклоўскага раёна, Магілеўскай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 6 свінаматак па 17,7 дзелавых парасят.

299. **Мышкавец** Броня Іванаўна, свінарка калгаса «Прамень Комуны», Кіраўскага раёна, Магілеўскай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 10 свінаматак па 17,2 дзелавых парасят.

300. **Калтанава** Праскоўя Васільеўна, свінарка калгаса «Пражэктар», Дрыбінскага раёна, Магілеўскай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 7 свінаматак па 17,1 дзелавых парасят.

301. **Макаед** Анна Савельеўна, свінарка калгаса «Магутны», Слуцкага раёна, Менскай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 6 свінаматак па 17,1 дзелавых парасят.

302. **Афіцэрава** Серафіма Пятроўна, свінарка калгаса «Молат», Шклоўскага раёна, Магілеўскай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 6 свінаматак па 17 дзелавых парасят.

303. **Карашкова** Мар'я Еўдакімаўна, свінарка калгаса «Чырвоны сцяг», Гарадоцкага раёна, Віцебскай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 4 свінаматак на 17 дзелавых парасят.

304. **Валаховіч** Елена Андрэеўна, свінарка калгаса «Дружба», Менскага раёна, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 8 свінаматак па 16,8 дзелавых парасят.

305. **Папова** Прося Піменаўна, свінарка калгаса «Пражэктар», Дрыбінскага раёна, Магілеўскай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 7 свінаматак па 16,3 дзелавых парасят.

306. **Сямашка** Фёкла Барысаўна, свінарка вучэбнай гаспадаркі «Мар'іна-Горка», Пухавіцкага раёна, Менскай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 10 свінаматак па 16,2 дзелавых парасят.

307. **Ліпская** Анна Ігнатаўна, свінарка калгаса «III Інтэрнацыянал», Асіпавіцкага раёна, Магілеўскай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 8 свінаматак па 16,2 дзелавых парасят.

308. **Нагай** Елена Раманаўна, свінарка калгаса «Звязда», Мазырскага раёна, Палескай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 6 свінаматак па 16,2 дзелавых парасят.

309. **Яцэвіч** Ольга Ціханаўна, свінарка калгаса «Вольнае жыццё», Слуцкага раёна, Менскай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 7 свінаматак па 16,1 дзелавых парасят.

310. **Задоля** Антоля Трафімаўна, свінарка калгаса «Першае мая», Асіпавіцкага раёна, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 15 свінаматак па 16 дзелавых парасят.

311. **Зямлянік** Серафіма Ціханаўна, свінарка калгаса «XIII Кастрычнік», Тураўскага раёна, Палескай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 8 свінаматак па 16 дзелавых парасят.

312. **Панкратава** Наталья Грыгор'еўна, свінарка калгаса «Ленінскі шлях», Багушэўскага раёна, Віцебскай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 6 свінаматак па 16 дзелавых парасят.

313. **Куляшова** Екацярына Іванаўна, свінарка калгаса «Першае мая», Касцюковіцкага раёна, Магілеўскай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 5 свінаматак па 16 дзелавых парасят.

314. **Субот** Кірыл Сцяпанавіч, свінар калгаса «XIII Кастрычнік», Тураўскага раёна, Палескай вобласці, які вырасціў у 1938 годзе ад 8 свінаматак па 15,8 дзелавых парасят.

315. **Герасімава** Хрысціна Цімафееўна, свінарка калгаса «Молат», Шклоўскага раёна, Магілеўскай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 6 свінаматак па 15,8 дзелавых парасят.

316. **Лавуцкая** Вера Сцяпанаўна, свінарка калгаса «Рэкорд», Асіпавіцкага раёна, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 9 свінаматак па 15,7 дзелавых парасят.

317. **Кароткая** Агаф'я Барысаўна, свінарка калгаса «Рэкорд», Асіпавіцкага раёна, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 9 свінаматак па 15,6 дзелавых парасят.

318. **Мікуліч** Еўгенія Міхайлаўна, свінарка калгаса «Чырвоны баец», Глускага раёна, Палескай вобласці, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 9 свінаматак па 15,6 дзелавых парасят.

319. **Позняк** Надзежда Міхайлаўна, свінарка-брыгадзір калгаса «Новы свет», Глускага раёна, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 16 свінаматак па 15,4 дзелавых парасят.

320. **Семяняка** Ольга Лук'янаўна, свінарка калгаса «Чырвоны бор», Пухавіцкага раёна, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 8 свінаматак па 15,4 делавых парасят.

321. **Жэўнова** Хіма Андрэеўна, брыгадзір-свінарка калгаса «Новы араты», Касцюковіцкага раёна, якая вырасціла ў 1938 годзе ад 6 свінаматак па 15,2 дзелавых парасят.

(Працяг будзе).

*) Пачатак у №№ 103—112.

ОНОРЭ дэ-БАЛЬЗАК

(ДА 140-ГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ)

Мастацкае значэнне творчасці аднаго з найвялікшых еўрапейскіх пісьменнікаў О. Бальзака не раз адзначалася К. Марксам, называўшым яго «доктарам соцыяльных навук», і Фрыдрыхам Энгельсам. «Бальзак, — піша Энгельс, — ...дае нам самую выдатную рэалістычную гісторыю французскага «грамадства», апісваючы ў выглядзе хронікі нораваў, год за годам, з 1816 да 1848... гісторыю французскага грамадства, з якой я даведаўся нават у сэнсе эканамічных дэталяў больш (напрыклад, пераразмеркаванне рэальнай... і асабістай уласнасці пасля рэволюцыі), чым з кніг усіх прафесіянальных гісторыкаў, эканамістаў, статыстыкаў гэтага перыяду, узятых разам»*).

Гэтыя словы з выдатнай канкрэтнасцю вызначаюць мастацкае значэнне раманаў Бальзака. У 1829 г. паявіўся першы падпісаны сапраўдным іменем аўтара выдатны яго раман «Шуаны» (да таго Бальзак друкаваўся пад псеўдонімамі). Гэты раман — сапраўдны рэалістычны твор. Вельмі добра і глыбока паказана эпоха грамадзянскіх войн у Францыі ў 1799—1800 гадах, глухая правінцыя, асаблівасці мясковых нораваў. У хуткім часе паследвала новая кніга Бальзака — «Фізіялогія шлюбу», у юмарыстычнай форме распрацоўваўшая праблему кахання і бязлітасна выкрываўшая эканамічную прыроду буржуазнага шлюбу. Яшчэ праз некалькі месяцаў паявіліся «Сцэны прыватнага жыцця» і два томікі навел. Шэдэўры следуюць адзін за адным: «Шагрэневая скура», «Еўгенія Грандэ», «Айцец Гарыо», а ў прамежках—дробныя аповесці і артыкулы.

У 1834 годзе Бальзак рашае напісаць «гісторыю французскага грамадства» яго эпохі, г. зн. эпохі Рэстаўрацыі і Ліпеньскай манархіі. Ад гэтага часу ён піша ўжо не асобныя раманы і аповесці, а

адзін велізарны твор, які ў выніку называе «Чалавечай камедыяй». У гэтым творы, які складаецца з многіх раманаў і аповесцей, Бальзак у розных серыях апісвае «прыватнае жыццё», «парыжскае жыццё», «правінцыяльнае жыццё», «вясковае», «ваеннае» і «палітычнае». Ён так і не паспеў выканаць усё, што задумаў, але і тое, што было ім ажыццёўлена, прадстаўляе сабою адно з найвялікшых тварэнняў чалавечага розуму.

Пастаянная нужда ў грошах і жаданне закончыць свой велізарны твор прымушалі Бальзака працаваць усё жыццё з неймавернай энергіяй. Гэта празмерная праца выклікала ў яго сардэчную хваробу, якая рана забрала яго ў магілу (1850 г.).

По сваіх палітычных поглядах Бальзак быў рэакцыянерам, легітымістам (г. зн. прыхільнікам так званай «законнай» дынастыі Бурбонаў). Аднак рэалізм яго мастацкай творчасці быў такі глыбокі, што ён праўдзіва паказваў нават тыя з'явы соцыяльнай рэчаіснасці, якія прама супярэчылі яго палітычным поглядам.

«Праўда,—піша Энгельс у цытыраваным вышэй пісьме,—Бальзак палітычна быў легітымістам. Яго вялікі твор — безупынная элегія па повалу непапраўнага развалу вышэйшага грамадства; яго сімпатыі на старане класа, асуджанага на выміранне. Але пры ўсім гэтым яго сатыра ніколі не была больш вострай, яго іронія больш горкай, чым тады, калі ён прымушае дзейнічаць арыстакратаў, мужчын і жанчын, якім ён глыбока сімпатызіруе».

У аснове светапогляду Бальзака ляжала філасофія французскіх мысліцеляў XVIII века, падрыхтаваўшых вялікую буржуазную рэволюцыю 1789—1793 гг. Бальзак быў матэрыялістам. Праўда, яму быў знаём толькі матэрыялізм філосафаў XVIII века, які ён і ўспрыняў цалкам. Але матэрыялістычны погляд на рэчы адбіўся ў яго творах, на спосабе вывучаць рэчаіснасць і паказваць яе.

Бальзак адвяргае ўсякае рэлігійнае аб'ясненне свету, ён сцвярджае, што чалавек — вышэйшая жывёліна, якая падобна ўсякай жывёле, імкнецца да асалоды і бяжыць ад пакут. Значыць, чалавек мае права быць шчаслівым таму, што імкненне да шчасця немінучае і законнае. Калі чалавек не дасягае мэты, значыць прычына гэтага заключана не ў ім самім, а ў грамадскіх умовах. Бальзак ясна бачыць гэта. Ён бачыць, што пры класавай арганізацыі грамадства чалавечая асоба знаходзіцца ў пастаяннай барацьбе з грамадствам і яго ўстанаўленнямі. Але ён не бачыць магчымасці знішчэння класавага грамадства, ён лічыць яго немінучым злом. Прызнаўшы немінучым класавае грамадства, ён павінен быў прынесці яму ў афяру шчасце індывідуума. Вось чаму соцыяльнае жыццё ў яго раманах яўляе такое трагічнае відовішча: велізарная дрэнна зробленая машына, якая раздаўлівае ў сваім неразумным руху чалавечае шчасце, якая роўнадушна да зла і дабра, дае жыццейскія даброты эксплаататару і злачынцу і пакідае ў нішчаце таланты.

Аднак, па думцы Бальзака, гэтае хаатычнае і страшнае соцыяльнае жыццё мае свае законы, законы эканамічныя і псіхалагічныя, якія не маюць нічога агульнага з рэлігійнай этыкай і праписной мараллю. Бальзак даследуе гэтыя законы і паказвае іх у іх тыповых праяўленнях.

Але ён паказвае не толькі прадукты, вынікі гэтых соцыяльных законаў, ён, пранікаючы глыбока пад паверхоўнасць, паказвае пружыны соцыяльнага жыцця і ўвесь складаны комплекс прычын, параджаючых сучасную яму сістэму эканамічных, соцыяльных, жыццейскіх адносін. Ён хоча аб'ясніць усё да канца — і персанажы, і падзеі. Усё-ж мае сваю прычыну, а пазнаць што-небудзь — значыць выявіць яго прычыну, закон яго быцця. Адсюль такія характэрныя для Бальзака старанныя апісанні мясцовасці, дома, выгляда дзеючых асоб і іх касцюмаў. Адсюль складаныя аб'ясненні праходзячых у рамане падзей, пільны разгляд кожнага эпізода ці рэчы.

Імкненне ўсё вывучыць і аб'ясніць пабуджае Бальзака расшыраць свае раманы да крайніх межаў. Параўнальна невялікія аповесці, якімі Бальзак пачынае сваю «Чалавечую камедыю», ператвараюцца неўзабаве ў велізарныя раманы з многімі дзеючымі асобамі, поўныя інтрыг і падзей. З пункту-ж гледжання Бальзака той ці іншы герой як член грамадства можа быць зразуметы толькі ў параўнанні яго з другімі персанажамі, падобнымі яму, або процілеглымі па псіхічных якасцях і соцыяльнаму становішчу.

Таму Бальзак не задавольваецца паказам аднаго якога-небудзь соцыяльнага слою. У адным і тым-жа рамане ён апісвае прадстаўнікоў розных класаў — ад буйнага арыстакрата да бяднейшага вясковага батрака, ад банкавага караля да беглага катаржніка Бальзак з аднолькавай глыбінёй паказвае і тых і другіх, і часта праўдзівасць прымушае яго паказваць сімпатычнымі рысамі тых, каму палітычна ён не спачувае. «Адзіныя людзі, — гаворыць Энгельс у тым-жа пісьме, — аб якіх ён гаворыць з нескрываемым захапленнем, гэта яго найбольш заўзятыя праціўнікі, рэспубліканскія героі... людзі, якія ў той час (1830—1836) былі сапраўды прадстаўнікамі народных мас». Энгельс гаворыць аб тых рэволюцыянерах, якія ў гэты перыяд гінулі на барыкадах у час паўстанняў.

Адна з сіл соцыяльнай рэчаіснасці, той «усеагульны эквівалент», да якога капіталістычнае сазнанне прабуе прыраўняць усякую цэннасць, у тым ліку і духоўную, — грошы. Бальзак, можа быць, першы ў сусветнай літаратуры зразумеў і глыбей за ўсіх вывучыў гэтую асаблівасць капіталістычнага свету. Грошы — гэта сіла, якая процістаіць чалавеку ў яго барацьбе за шчасце, сіла, якую ён павінен заваяваць перш за ўсё. Бальзак упершыню загаварыў аб такіх рэчах, якіх пазбягалі да таго часу ў літаратуры, аб рэчах «нізкіх», аб заработках, аб адсутнасці грошай, аб нястачы. Герой антычнай трагедыі вымушан быў змагацца з «лёсам», героі Шэкспіра — з цёмнымі сіламі, якія цягнуць іх да гібелі. Героі Бальзака змагаюцца з больш страшным праціўнікам — з нястачай. Бальзак бязлітасны ў адносінах да соцыяльнай арганізацыі класавага, буржуазнага грамадства, ён выкрывае яго да канца, паказваючы, на якіх недарэчных асновах яно знаходзіцца. Чалавек, той чалавек, які сімпатычны Бальзаку, з'яўляецца афярай грамадства. Ён аддае ва ўладу грошай, але ён не з'яўляецца іх пакорным слугой. За выключэннем некалькіх фігур эксплаататараў і «акул», банкіраў, ліхвяроў, свецкіх зладзеяў, героі Бальзака праследуюць больш высокія мэты: яны ахоплены любоўю, страсцю да ведання, страсцю да мастацтва, страсцю да ўлады. Яны хочуць служыць народу і чалавецтву, ажыццявіць той ці іншы ідэал, далёкі ад іх асабістых выгад. Намаляваўшы жорсткую карціну сучаснай яму Францыі або, лепш сказаць, сучаснага яму свету, Бальзак не хацеў зневажаць гэтай карцінай чалавека. Яго твор асуджае соцыяльны лад сучаснага яму свету, але не асуджае сучаснага яму чалавека.

У гэтым трэба бачыць сапраўдныя асновы народнасці Бальзака, тое, чым ён асабліва нам дарагі. Ён змог выявіць у непрыгляднай сучаснасці з'явы прагрэсіўныя, якім належала будучыня. Аб гэтым і гаворыць Энгельс у цытыраваным пісьме: «Тое, што ён бачыў сапраўдных людзей будучага там, дзе у гэты час іх толькі можна было знайсці, гэта я лічу адной з найвялікшых перамог рэалізма, адною з найвялікшых асаблівасцей старыка Бальзака».

Вяліка значэнне творчасці Бальзака для мільёнаў совецкіх чытачоў, для совецкай літаратуры. Нашы пісьменнікі вучацца ў таленавітага майстра пранікнёнаму рэалізму, мастацтву глыбокай абрысоўкі характараў. Мастацкія вартасці Бальзака робяць яго адным з самых любімых аўтараў многамільённага совецкага народа. Пераклады яго раманаў выдаюцца на мовах народаў СССР і мігам расхватваюцца масамі чытачоў. Нашы тэатры з поспехам ставяць п'есы Бальзака, і інсцэніроўкі яго раманаў.

Мы цэнім вялікага раманіста і за тое, што ён вучыць нас ненавідзець расглядаючую ўсё і ўся «ўладу грошай», дапамагае нам лепш зразумець адносіны людзей у капіталістычным грамадстве.

Праф. Б. РЭІЗАЎ.

*) Пісьмо да міс Маргарэт Э. Гаркнес, апублікаванае ў «Литературном наследстве» № 2, за 1932 г.

ЗВАРОТ ЧАН КАЙ-ШЫ ДА НАРОДА

ЧУНЦІН, 18 мая. (ТАСС). Учора кітайскія газеты апублікавалі зварот Чан Кай-шы да правінцыяльных урадаў і да насельніцтва. У звароце гаворыцца, што за апошнія дні японская авіяцыя зрабіла больш 50 налётаў на безабаронныя гарады і населеныя пункты з мэтай тэрарызаваць кітайскі народ, пагоршыць яго жыццёвыя ўмовы, пасеяць паніку ў тылу. Аднак ворагу не ўдаецца дэмаралізаваць кітайскі народ. «Я цвёрда веру, — заяўляе Чан Кай-шы, — што ўвесь наш народ запомніць назаўсёды жорсткасць японцаў і зробіць з гэтага адпаведныя вывады».

«Японская авіяцыя, — указаў Чан Кай-шы, —можа знішчаць мірных жыхароў Кітая, але не ў стане зламіць нашу волю да супраціўлення».

У заключэнне Чан Кай-шы заклікаў да яшчэ большай згуртаванасці арміі і народа ў барацьбе з агрэсарам.

АНГЛІЙСКІ ПРАТЭСТ І АДКАЗ ЯПОНІІ

ТОКІО, 18 мая. (ТАСС). Учора англійскі пасол заявіў намесніку міністра замежных спраў Японіі Савада пратэст па поваду высадкі японскага дэсанта на востраве Гулансу (паўднёвы Кітай). Указаўшы, што дэсант праводзіў на востраве вобыскі і арышты сярод англійскіх падданых пасол заявіў, што англійскі ўрад не можа прызнаць гэта законным і патрабуе ўводу з вострава японскага дэсанта.

Сёння пасол атрымаў адказ, у якім указваецца, што дэсант быў высаджан у Гулансу ў сувязі з тым, што на тэрыторыі сетльмента (міжнароднага квартала) гэтага вострава «былі выпадкі антыяпонскіх тэрарыстычных актаў», і што зараз, калі мэта высадкі дэсанта дасягнута, ён можа быць уведзен.

***

ЛОНДАН, 18 мая. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, у Гулансу (паўднёвы Кітай) высадзіліся англійскі, французскі і амерыканскі атрады маракоў — усяго 126 чалавек.

***

ЛОНДАН, 18 мая. (ТАСС). Газета «Таймс», указваючы на прыбыццё 4 англійскіх, 2 амерыканскіх і аднаго французскага ваенных суднаў у Амой і высадку дэсанта ў Гулансу, заяўляе: «Прысутнасць такой колькасці ваенных суднаў не можа пакінуць у японцаў сумнення ў велізарным значэнні, якое надаюць дзяржавы Гулансу».

***

ЛОНДАН, 18 мая. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр паведамляе аб эвакуацыі ў ноч на 18 мая японскага дэсанта з Гулансу. З 200 высадзіўшыхся на востраве японскіх салдат засталося толькі 42. Газета «Дэйлі тэлеграф энд Морнінг пост» піша, што «рашучыя англа-амерыканскія дзеянні ў Гулансу змякчылі напружанасць становішча на востраве і што прамым рэзультатам гэтага з'яўляецца частковае адступленне японскіх войск.

Ваенныя дзеянні ў Кітаі

У ЦЭНТРАЛЬНЫМ КІТАІ

У паўночнай частцы правінцыі Цзянсу кітайскія часці вядуць наступленне на Ляньшуй.

Нядаўна партызаны ўзарвалі японскі поезд на Цяньцзінь-Пукоўскай чыгунцы на поўдзень ад Сюйчжоу.

***

Гэтымі днямі эскадрылля кітайскіх самалётаў бамбардыравала японскі поезд на Шанхай-Ханчжоўскай чыгунцы (Цэнтральны Кітай). Поезд пацярпеў крушэнне. Забіта многа японскіх салдат.

АКТЫЎНАСЦЬ КІТАЙСКІХ ПАРТЫЗАН

ЛОНДАН, 18 мая. (ТАСС). На захад ад Бейпіна поўнасцю разгромлены японскія часці, якія ўторгліся на тэрыторыю, займаемую восьмай кітайскай арміяй. Перад адступленнем японцы пакінулі на полі бітвы вялікую колькасць забітых.

СТАНОВІШЧА Ў ПАЛЕСТЫНЕ

ЛОНДАН, 18 мая. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае асноўныя пункты новага англійскага плана ў адносінах Палестыны, апублікаванага ўчора ў выглядзе так званай Белай кнігі.

Палестынская дзяржава павінна быць адзінай і будзе знаходзіцца пад агульнай абаронай і кіраўніцтвам Вялікабрытаніі.

На працягу дзесяцігадовага пераходнага перыяду Палестына павінна атрымаць незалежнасць. За час пераходнага перыяду ўдзел палестынскіх арабаў у кіраўніцтве краінай павінен прагрэсіўна ўзрастаць. На працягу пяці год у Палестыну будзе дапушчана 75 тысяч яўрэяў, пасля чаго іміграцыя павінна спыніцца.

***

ЛОНДАН, 18 мая. (ТАСС). Большасць англійскіх газет вітае новы план дзяржаўнага ўстройства Палестыны, але ёсць і праціўнікі. Газета «Дэйлі геральд» ад імені лейбарысцкай партыі рэзка асуджае план, як парушэнне абавязацельстваў Англіі, прынятых ёю ў адносінах яўрэяў у часе вайны.

Газета «Манчэстэр гардыян» таксама выступае супроць плана, лічачы яго вельмі аднабаковым.

Учора вечарам у Палестыне пачалася ўсеагульная забастоўка яўрэяў. У Тэль-Авіве 5-тысячны натоўп яўрэяў, уварваўшыся ў будынак брытанскіх урадавых устаноў, разграміў яго і падпаліў. Паліцыя страляла ў натоўп. Некалькі чалавек ранена.

У Іерусаліме ўзброеныя атрады яўрэяў абстралялі паліцыю. У Хайфе адбылася 6-тысячная дэманстрацыя пратэсту супроць англійскага плана.

Англійскія войскі ў Палестыне прыведзены ў баявую гатоўнасць.

***

Чысло забітых і раненых у Іерусаліме за 18 мая дасягае 125 чалавек, у тым ліку 10 паліцэйскіх. 40 раненых адпраўлены ў іерусалімскі яўрэйскі шпіталь.

ПРЫТОК ГЕРМАНСКІХ ФАШЫСТАЎ У ДАНЦЫГ

ВАРШАВА, 19 мая. (ТАСС). Як паведамляюць газеты, прыток германскіх фашыстаў у Данцыг з Усходняй Прусіі не спыняецца. Па вестках газеты «Наш пшэглёнд», штодзённа ў Данцыг прыязджаюць групы германскіх фашыстаў па 200—300 чалавек. Прыбываюць таксама таварныя паязды з таямнічым грузам. Вагоны разгружаюцца пад строгай аховай данцыгскай паліцыі.

АМЕРЫКАНСКІЯ ГАЗЕТЫ АБ СОВЕЦКІМ ПАВІЛЬЁНЕ

НЬЮ-ЁРК, 18 мая. (ТАСС). Усе амерыканскія вячэрнія газеты на відным месцы апублікавалі паведамленне аб адкрыцці совецкага павільёна на Сусветнай выстаўцы ў Нью-Ёрку. Газеты змяшчаюць выступленне ўпаўнаважанага прадстаўніка СССР у ЗША т. Уманскага пры адкрыцці павільёна. Газета «Уорлд тэлеграм» піша: «Совецкі Саюз адкрыў буйнейшы на выстаўцы павільён». Газета «Сен» змяшчае выступленне мэра Нью-Ёрка Ла Гардыя, які даў высокую ацэнку совецкаму павільёну.

***

ЛОНДАН, 18 мая. (ТАСС). Газеты падрабязна апісваюць совецкі павільён на Сусветнай выстаўцы ў Нью-Ёрку.

«Велізарны мрамарны будынак совецкага павільёна, — піша газета «Дэйлі тэлеграф энд Морнінг пост», — з'яўляецца самым імпазантным замежным павільёнам на Міжнароднай выстаўцы». Газета падрабязна апісвае экспанаты.

Газета «Манчэстэр гардыян», піша, што совецкі павільён з'яўляецца «адным з самых буйных і прыгожых будынкаў на выстаўцы».

Абедзве газеты падкрэсліваюць, што выключна моцнае ўражанне робяць гіганцкая статуя совецкага рабочага і зробленая з самацветаў карта СССР.

БАНКЕТ У РЭСТАРАНЕ СОВЕЦКАГА ПАВІЛЬЁНА

НЬЮ-ЁРК, 18 мая. (ТАСС). Учора пасля адкрыцця совецкага павільёна ў рэстаране павільёна адбыўся банкет, на якім прысутнічала каля 300 гасцей, у тым ліку прадстаўнікі дзяржаўнага дэпартамента (міністэрства замежных спраў), амерыканскай арміі, муніцыпалітэта Нью-Ёрка, выставачнага камітэта, пісьменнікі, мастакі. На банкеце прысутнічалі паўнамоцны прадстаўнік СССР у Вашынгтоне т. Уманскі і назначаны паслом ЗША ў Маскву п. Стэйнгардт з супругай.

Госці горача віталі кіраўнікоў, супрацоўнікаў, а таксама інжынераў, мастакоў і іншых удзельнікаў будаўніцтва павільёна.

На банкеце выступіў пісьменнік Томас Ман, які ўказаў на вялікія дасягненні Совецкага Саюза ў галіне культуры, якія ярка адлюстраваны экспанатамі.

АНГЛІЙСКІ ДРУК АБ ІТАЛА-ГЕРМАНСКІМ ВАЕННЫМ САЮЗЕ

ЛОНДАН, 18 мая. (ТАСС). Як паведамляе газета «Ньюс кронікл», германскі пасол у Рыме Макензен выехаў учора ў Берлін з канчатковым праектам тэксту італа-германскага дагавора аб ваенным саюзе, які за падпісаннем Рыбентропа і Чыана будзе прадстаўлен на адабрэнне Гітлера.

На думку газеты, італа-германскі ваенны саюз абавязвае кожнага з удзельнікаў аўтаматычна прыйсці на дапамогу другому ў выпадку ўцягвання яго ў вайну абарончага або наступальнага характару.

ФАШЫСЦКІ ТЭРОР У ІСПАНІІ

ПАРЫЖ, 19 мая. (ТАСС). Агенцтва Гавас паведамляе, што ўчора ў Мадрыдзе па прыгавору ваеннага суда былі пакараны смерцю 8 членаў саюза аб'яднанай сацыялістычнай моладзі. Апрача таго, пакараны смерцю пісьменнік Альваро дэ Рэтана і былы старшыня калегіі адвакатаў у Мадрыдзе Лопес Урыбе.

У Алікантэ арыштаваны цэлы рад рэспубліканскіх дзеячоў.

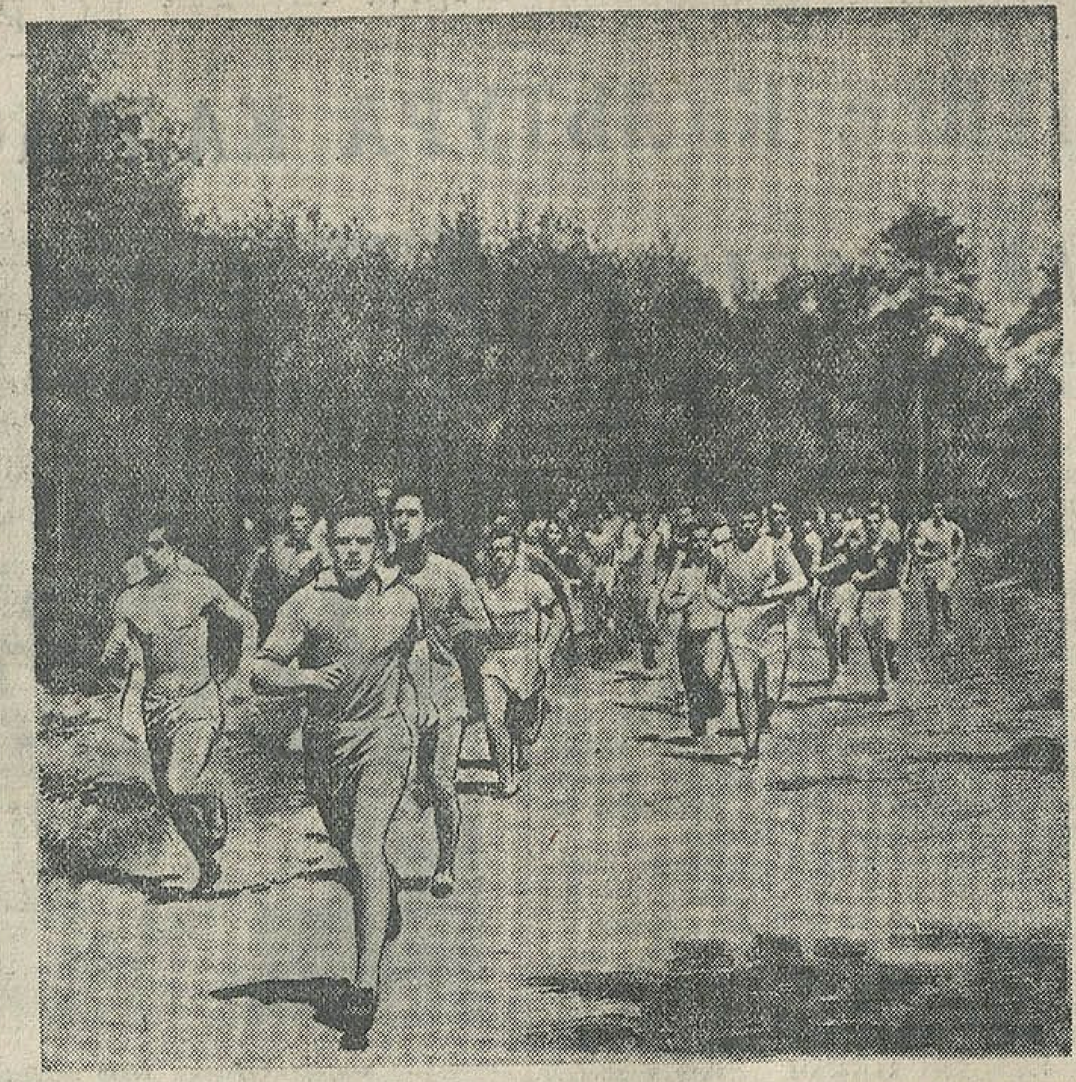

18 мая ў Цэнтральным парку культуры і адпачынку ў Менску адбыўся традыцыйны вясенні крос імені Шверніка, у якім прыняла ўдзел 3.000 фізкультурнікаў. НА ЗДЫМКУ: момант бегу. Фото С. Грына.

КРОС ІМЕНІ ШВЕРНІКА

У нядзелю дзень, 18 мая ў Менскім парку культуры і адпачынку адбыўся традыцыйны вясенні крос імені Шверніка. На старт вышлі 3 тысячы фізкультурнікаў спартыўных таварыстваў, прадпрыемстваў, навучальных устаноў і часцей гарнізона. За забегам кожны з удзельнікаў кроса спаборнічаў у кіданні гранаты на дальнасць. Спаборніцтвы праходзілі на стадыёне гарадскога совета.

Пачаўся крос. Першымі стартуюць байцы і камандзіры часцей гарнізона. На ўчастку дыстанцыі ў 1.000 метраў для мужчын першым дабег да фініша студэнт Беларускага дзяржаўнага універсітэта тав. Старовойтаў за 3 мінуты 44,7 сек. У забегу на 500 метраў для жанчын першай фінішыравала студэнтка Беларускага інстытута фізкультуры тав. Кантыбава, з часам — 1 мін. 30,4 сек. На 1.000 метраў — студэнтка Беларускага дзяржаўнага універсітэта тав. Сцяпльовіч — 3 мін. 27,2 сек.

Вялікую цікавасць выклікаў у гледачоў забег на дыстанцыю ў 5.000 метраў для мужчын. Першым фінішыраваў адзін з лепшых бегуноў рэспублікі тав. Барабанчыкаў (таварыства «Харчавік»). Гэтую дыстанцыю ён прайшоў за 16 мін. 24,6 сек.

МАГІЛЁЎ. (Кар. «Звязды»). 500 фізкультурнікаў горада прынялі ўдзел у кросе імені Шверніка, які адбыўся 18 мая. У забегу для жанчын на дыстанцыю 500 метраў першай да фініша прышла тав. Быкава (таварыства «КІМ») з часам — 1 мін. 32,8 сек., у забегу для мужчын на 3.000 метраў — тав. Кісліякоў з часам 16 мін. 50,4 сек.

ПАДРЫХТОЎКА ДА ПРЫЗЫВА Ў ЧЫРВОНУЮ АРМІЮ

ГОМЕЛЬ. (Кар. «Звязды»). На прадпрыемствах шырока разгарнулася падрыхтоўка да чарговага прызыва ў рады Чырвонай Арміі. Выдатнае папаўненне дадуць сёлета фабрыкі, заводы і ўстановы горада. За 30 прац. прызыўнікоў адлічаны. Сярод прызыўнікоў шмат — пілоты, снайперы, вадалазы, матацыклісты, кулямётчыкі. Прызыўнік С. Плацыцын—тэхнік лесакамбіната, мае ўсе абаронныя значкі; Ф. Левін, рабочы камбіната — снайпер і пілот; камсамолец В. Кублік, інструктар-парашутыст, зрабіў 62 прыжкі з самалёта. Такіх многа сярод будучых байцоў Чырвонай Арміі.

30 мая ў гарадскім парку культуры і адпачынку будзе праведзен агульнагарадскі дзень прызыўніка.

УЗНАГАРОДЖАННЕ ЗНАЧКОМ «ПОЧЕТНОМУ РАБОТНИКУ ЛЕСНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ»

За высокія ўзоры стаханаўскай работы, перавыкананне плана па загатоўцы, вывазцы і сплаву лесу Народны камісар лясной прамысловасці СССР узнагародзіў рад стаханаўцаў леспрамгасаў і леспунктаў БССР значком «Почетному работнику лесной промышленности». Сярод узнагароджаных — начальнік Іванаўскага мехпункта тав. Лучнік, шофер - камсамолец гэтага-ж пункта тав. Дубавец, знатны сплаўшчык Полацкага леспрамгаса тав. Туфар, возчык-брыгадзір Градзянскага мехпункта тав. Слухоўскі, лесаруб-двухсотнік Уздзенскага леспрамгаса тав. Заяц.

Сёння, у 8 гадзін вечара, у Вялікай зале Дома партактыва (рог вуліц К. Маркса і Энгельса), адбудзецца гарадскі сход рацыяналізатараў і вынаходцаў г. Менска.

МЕНГАРКОМ КП(б)Б.

ПАМЁР ВІТАЛІЙ ЛАЗАРЭНКА

18 мая ў 5 гадзін раніцы памёр заслужаны артыст РСФСР ордэнаносец Віталій Ефімавіч Лазарэнка.

Віталій Лазарэнка адным з першых артыстаў аддаў сваё майстэрства справе Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі. Пасля 1917 года ён выступае ў чырвонаармейскіх казармах, у цэхах заводаў, на франтах. У лютым гэтага года сталіца адзначала 40-годдзе артыстычнай дзейнасці В. Е. Лазарэнка. У сакавіку за выдатныя заслугі ў справе развіцця цыркавога мастацтва ён быў узнагароджан ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга.

Смерць вырвала з сям'і работнікаў совецкага мастацтва буйнейшага майстра цырка, любімага актора працоўных нашай краіны. (ТАСС).

ЛЕТНІ АДПАЧЫНАК СТУДЭНТАЎ

Весела і культурна адпачнуць студэнты вышэйшых навучальных устаноў Менска ў часе летніх канікул. 233 студэнты Політэхнічнага інстытута пабываюць у дамах адпачынку, на курортах і ў санаторыях. 370 студэнтаў выязджаюць на экскурсіі ў буйнейшыя гарады Саюза і ў паўднёвыя курортныя мясцовасці. Будучыя інжынеры азнаёмяцца з будаўнічай выстаўкай ў Маскве, пабываюць на пабудове Дварца Советаў, аўтазаводзе імені Сталіна і інш.

У часе канікул адбудуцца цікавыя фізкультурныя сустрэчы паміж студэнтамі БДУ і студэнтамі вышэйшых навучальных устаноў Ленінграда, Кіева, Тбілісі. Лепшыя валейбалісты і баскетбалісты універсітэта выедуць на спаборніцтвы ў сталіцу сонечнай Грузіі. 135 студэнтаў універсітэта наведаюць Усесаюзную сельскагаспадарчую выстаўку.

115 студэнтаў Менскага медыцынскага інстытута ў часе канікул пабываюць у буйнейшых клініках Саюза, выедуць на экскурсіі: Масква — Волга, Крым і Каўказ. 195 студэнтаў адпачнуць у дамах адпачынку і на курортах.

(БЕЛТА).

КІНОФІКАЦЫЯ ХАТ-ЧЫТАЛЕНЬ БССР

Для расшырэння стацыянарнай гукавой кіносеці на сяле Соўнарком БССР рашыў у гэтым годзе кінофіцыраваць 30 хат-чытальнаў—у Бягомльскім, Заслаўскім, Лепельскім, Лагойскім, Гомельскім і іншых раёнах рэспублікі. На гэтую мэту асігнавана 700 тысяч рублёў.

ГАНДАЛЬ У ДАЧНЫХ МЯСЦОВАСЦЯХ

Менгорхарчгандаль адкрывае ў дачных мясцовасцях — Ратамка, Драздзы, Ждановічы, Калодзішчы 5 павільёнаў па продажу розных харчовых прадуктаў, а таксама прахаладжальных напіткаў. Павільёны пачнуць функцыяніраваць для абслугоўвання дачнікаў у канцы мая.

Ад рэдакцыі

У артыкуле «Горацкія справы» («Звязда» ад 17 снежня 1937 г.) быў абвінавачан у варожых справах т. Шклярык.

Праверкай устаноўлена, што высунутыя ў артыкуле абвінавачанні супроць т. Шклярыка не пацвердзіліся.

Гэтым рэдакцыя выпраўляе сваю памылку.

В. а. адказнага рэдактара Д. Т. ЛЕБЕДЗЕЎ.

У памяшканні Дзяржаўнага яўрэйскага тэатра БССР (Тэл. № 24-122).

Сёння, 20 мая, пачынаюцца гастролі ДЗЯРЖАЎНАГА РУСКАГА ТЭАТРА МУЗЫКАЛЬНАЙ КАМЕДЫІ БССР

„ЗОЛОТАЯ ДОЛИНА“ муз. камедыя ў 3-х актах. Муз. ордэнаносца Дунаеўскага.

Пачатак у 8 г. веч. Білеты ў касе тэатра з 11 да 2 і з 5 г. веч.

Адкрыт продаж пастаянных месц і прыём заявак на культпаходы і мэтавыя спектаклі.

ДЗЯРЖАЎНАЯ ФІЛАРМОНІЯ БССР (памяшканне клуба імені Сталіна)

20 мая Абанемент № 54. КАНЦЭРТ СІМФАНІЧНАГА АРКЕСТРА Дзяржаўнай філармоніі БССР.

Дырыжор — прафесар Белдзяржкансерваторыі І. А. МУСІН.

ПРЫ ЎДЗЕЛЕ Дацэнта Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі Л. Д. ГРЫНБЕРГ (раяль)

Лаурэата Ўсесаюзнага конкурса скрыпачоў і віяланчэлістаў, дацэнта Беларускай дзяржкансерваторыі А. Н. АМІТОНА (скрыпка).

У праграме — творы Вагнера, Ліста і Брамса.

Пачатак у 9 гадзін вечара.

Білеты ў касе клуба з 3 да 9 г. вечара і ў магазіне сангігіены і оптыкі (рог Совецкай і Ленінскай) з 3 да 11 г. веч.

БЕЛДЗЯРЖТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА

21 мая — БАХЧЫСАРАЙСКІ ФАНТАН

Абанемент № 84. Пачатак у 8 г. веч.

Гастролі Дзяржаўнага Рускага драматычнага тэатра БССР (Памяшк. Белдзярждрамтэатра)

22 мая — прэм'ера «БЕДНОСТЬ НЕ ПОРОК» Пачатак у 8 г. веч.

Фестываль калгасна-соўгасных тэатраў БССР (Памяшк. тэатра юнага гледача)

20 мая «НЕ БЫЛО НИ ГРОША, А ВДРУГ АЛТЫН» Пачатак у 8 г. веч.

Кінотэатр «Чырвоная зорка» МАРСЕЛЬЕЗА

Кінотэатр «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ» «БЕСПРИДАННИЦА»

Кінотэатр «НАВІНЫ ДНЯ» 1. Парторг Майораў (кіно-нарыс). 2. Жэмчужына гор (кіно-нарыс). 3. Кот і пёс. (Мульт. фільм).

Кінотэатр «РОДИНА» ШЧОРС

Кінотэатр «СПАРТАК» «ВЕЛИКОЕ ЗАРЕВО»

Дзіцячы кінотэатр КАРМЕЛЮК

ДЗЯРЖЦЫРК (парк ім. Горкага, тэл. 22-725).

22 мая АДКРЫЦЦЁ ЦЫРКА

ВЯЛІКАЕ ЦЫРКАВОЕ ПРАДСТАЎЛЕННЕ ў 3-х аддзяленнях. Удзельнічае ўся трупа.

Пачатак у 9 г. вечара. Каса адкрыта з 12—2 і з 5 г. веч.

УПРАЎЛЕННЕ ДАМАМІ АДПАЧЫНКУ І САНАТОРЫЯМІ ВЦСПС па БССР

даводзіць да ведама ўсіх профсаюзных і гаспадарчых арганізацый, што З 24 МАЯ Ў ПАРКУ КУЛЬТУРЫ І АДПАЧЫНКУ пасля рамонту

АДКРЫВАЕЦЦА АДНАДЗЕННЫ ДОМ АДПАЧЫНКУ

ПУЦЁЎКІ ПРАДАЮЦЦА ва Упраўленні (плошча Свабоды, Дом саюзаў, пакой № 11) і непасрэдна ў доме адпачынку як профарганізацыям, так і ў індывідуальным парадку ўсім жадаючым.

УДОС ВЦСПС ПА БССР.

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЮРЫДЫЧНЫ ІНСТЫТУТ

аб'яўляе НАБОР СТУДЭНТАЎ НА 1939-40 ВУЧЭБНЫ ГОД.

Інстытут рыхтуе высокакваліфікаваных юрыстаў для работы ў органах суда, пракуратуры, следства, адвакатуры, натарыята, арбітража і юрысконсультаў гаспадарчых, кааператыўных і грамадскіх арганізацый.

Паступаючыя на 1 курс падвяргаюцца ўступным экзаменам у аб'ёме праграм сярэдняй школы па наступных дысцыплінах: руская мова і літаратура, беларуская мова і літаратура, гісторыя народаў СССР і Канстытуцыя, матэматыка, фізіка, хімія, геаграфія і замежная мова (французская, нямецкая або англійская — па выбару паступаючага).

Усе прынятыя ў інстытут забяспечваюцца стыпендыяй, іншагароднія забяспечваюцца інтэрнатам.

УВАГА: Сем'і паступаючых інтэрнатам не забяспечваюцца.

Тэрмін навучання 4 годы.

Прыём заяў з 20 чэрвеня да 1 жніўня.

Прыёмныя іспыты з 1 па 20 жніўня.

Пачатак заняткаў з 1 верасня.

Да заявы аб паступленні трэба прыкласці: падрабязную аўтабіяграфію, атэстат аб закончанай сярэдняй адукацыі (арыгінал), даведку аб адносінах да вайсковага абавязку (для ваеннаабавязаных), 3 фотакарткі (здымкі без галаўнога ўбора) з уласнаручным подпісам на кожнай і завераныя дзяржаўнай установай. Заявы і дакументы пасылаць па адрасу: Менск, Універсітэцкі гарадок, галоўны корпус, Юрыдычны інстытут.

Даведкі даюцца штодзенна па гэтаму-ж адрасу, 3 паверх, пакой № 323 з 9 да 3 гадзін і па тэлефону № 20-753. ДЫРЭКЦЫЯ.

ДА ЎВАГІ калгасаў, калгаснікаў і працоўных аднаасобнікаў!

ЗАГАТАЎЛЯЙЦЕ іравую, лазовую і яловую КАРУ, ліпавы луб і бярэсту для скурана-абутковай прамысловасці.

ЗДЗІРКУ ЛАЗОВАЙ КАРЫ рабіце толькі з ссечанага хлыста, убірайце хлысты па ўказанню лесніка, каб захоўваць зараслі і не засмечваць лес.

ЯЛОВУЮ КАРУ ЗДЗІРАЙЦЕ з ссечанай яловай драўніны на лесаўчастках, калгасных, школьных і іншых будаўніцтвах.

Сушыце кару паветравай сушкай, лепш за ўсё пад навесам, а не на сонцапёку. Захоўвайце знятую кару ад дажджу, каб унікнуць пагоршання якасці кары.

ЗДАВАЙЦЕ КАРУ НА СКЛАДЫ РАЙЗАГАЎ І СЕЛЬПО СПАЖЫВЕЦКАЙ КААПЕРАЦЫІ, а таксама ЗАГОТПУНКТАМ БЕЛСКУРСНАБЗБЫТА, у любых колькасцях.

У 1939 годзе цана на іравую кару павышана і ўстаноўлена ў 240 рублёў за тону сухой кары.

Цана за тону яловай кары ўстаноўлена ў 80 рублёў за тону.

ДОБРАЯ КАРА, ЛУБ І БЯРЭСТА — матэрыял для выпрацоўкі высокаякаснага абутку і інш. скураных вырабаў.

ЧАС ЗДЗІРКІ КАРЫ — ў перыяд руху соку, з 15 мая па 15 ліпеня. Лесарубачныя білеты можна атрымаць бясплатна ў ляснічага або ў райлесгасе. БЕЛСКУРСНАБЗБЫТ.

ДЗЯРЖАЎНЫ ЗВЯРЫНЕЦ (Садова-Набярэжная, каля электрастанцыі)

ПРЫБЫЎ афрыканскі ЎДАЎ.

Дэманстрыруецца МАЛПА «Рэзус», якая ў няволі нарадзіла дзіцянё.

Звярынец адкрыт з 9 г. раніцы да 10 г. вечара.

Кармленне звяроў у 8 г. вечара.

Калектывам школ — СКІДКА.

ЗАПОМНІЦЕ! УСЕ КНІЖНЫЯ МАГАЗІНЫ КОГІЗа І КІЁСКІ Ў ШКОЛАХ КУПЛЯЮЦЬ І ПРАДАЮЦЬ ПАТРЫМАНЫЯ СТАБІЛЬНЫЯ ПАДРУЧНІКІ

ПРАДАВАЙЦЕ ПАТРЫМАНЫЯ СТАБІЛЬНЫЯ ПАДРУЧНІКІ

Да ведама прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый, горсоветаў і гор(рай)комгасаў.

ЗГОДНА ПРАВІЛ АБАВЯЗКОВАГА СТРАХАВАННЯ ДЗЯРЖАЎНАГА ЖЫЛЛЁВАГА ФОНДА, ЗАЦВЕРДЖАНЫХ НКФ СССР 7 КАСТРЫЧНІКА 1938 г.,

ДОМАЎПРАЎЛЕННІ,

падпарадкаваныя горсоветам і гор(рай)комгасам, дзяржаўным прадпрыемствам, установам і арганізацыям,

АБАВЯЗАНЫ ПАДАЦЬ СТРАХАВЫМ ІНСПЕКЦЫЯМ РАЙФА І ГАРФА СТРАХАВЫЯ ЗАЯВЫ

па ўстаноўленай форме АБ НОВАПАБУДАВАНЫХ ЖЫЛЫХ ДАМАХ, а таксама АБ КУПЛЕНЫХ (набытых) ЖЫЛЫХ ДАМАХ і ПРЫБУДОВАХ ДА ІХ

НЕ ПАЗНЕЙ АДНАГО МЕСЯЦА

З МОМАНТУ ЗДАЧЫ ІХ У ЭКСПЛААТАЦЫЮ (прыёмкі будаўніцтва).

УПРАЎЛЕННЕ ДЗЯРЖСТРАХА БССР ПАПЯРЭДЖВАЕ,

што, згодна § 7 Правіл абавязковага страхавання жылога фонда, ДЗЯРЖСТРАХ МАЕ ПРАВА АДМОВІЦЬ за страты ад пажараў і інш. стыхійных бедстваў, калі жылыя дамы домаўпраўленняў, прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый НЕ ЗАРЭГІСТРАВАНЫ Ў ОРГАНАХ ДЗЯРЖСТРАХА.

ПАДАВАЙЦЕ СТРАХАВЫЯ ЗАЯВЫ АБ ЖЫЛЛЁВЫМ ФОНДЗЕ ў страхавыя інспекцыі райфа і гарфа не пазней устаноўленага тэрміну.

УПРАЎЛЕННЕ ДЗЯРЖСТРАХА НКФ БССР.

НАРКОМЗДРАВ СССР СОЮЗХИМФАРМТОРГ

ЛИПОЦЕРЕБРИН

ПРЕПАРАТ ЛИПОИДОВ МОЗГА.

ПОКАЗАН ПРИ ЗАБОЛЕВАНИЯХ ЦЕНТРАЛЬНОЙ НЕРВНОЙ СИСТЕМЫ, НЕРВНОМ и ФИЗИЧЕСКОМ ПЕРЕУТОМЛЕНИИ, НЕВРАСТЕНИИ И ТУБЕРКУЛЕЗЕ

ЛИПОЦЕРЕБРИН ВЫПУСКАЕТСЯ В ТАБЛЕТКАХ и АМПУЛАХ

МОСКОВСКИЙ ЗАВОД ЭНДОКРИННЫХ и ВИТАМИННЫХ ПРЕПАРАТОВ ХИМФАРМПРОМА

ТРЕБУЙТЕ ВО ВСЕХ АПТЕКАХ И МАГАЗИНАХ САНГИГИЕНЫ

Патрэбны пакоі ДЛЯ АРТЫСТАЎ.

Аплата па згодзе.

З прапановамі звяртацца ў кантору Дзяржцырка — парк імені Горкага. Тэл. 22-725.

ПАТРАБУЕЦЦА ПАКОЙ для адзінокага

З прапановамі звяртацца па адрасу: 1-я сов. гасцініца (Комсамольская вул.), пакой № 78, Парашчэнка В. С., з 18 да 19 г. штодзенна, або пісьмова. Аплата па згодзе.

Уп. Галоўлітбела № Д—1406. Менск, друкарня «Звязды», Совецкая, 49. М., М., Ш.